

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۱۸۰۲

شنبه ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ ه

سال هفتم

شماره مسلسل ۱۳۸

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۳۸

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز شنبه اول اردیبهشت ماه ۱۳۳۰

فهرست مطالب

- ۱ - بیانات آقایان: حائری زاده، رئیس، ممدل، مکی، تیمورتاش، ملک مدنی و محمد علی مسعودی دایر بابر از تأثر از فوت مرحوم ملک الشعراء بهار و بیانات آقایان فولادوند و خوشتری ضمن طرح و تصویب صورت مجلس
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: اسلامی، بهادری و مکرّم
- ۳ - تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای وزیر کشاورزی
- ۴ - بیانات آقای حاذقی طبق ماده ۹۰
- ۵ - طرح و خاتمه مذاکره لایحه اجازه پرداخت یک دوازدهم حقوق و هزینه کل کشور
- ۶ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

بابت فروردین ۱۳۳۰

مجلس ساعت ۹ و ۲۰ دقیقه صبح بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید.

مجلس ساعت ۹ و ۲۰ دقیقه صبح بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید.

معین طاهری، ابوالحسن رضوی، دکتر طاهری، محمد مرانی، پیراسته، امیرانشاری، دکتر مصدق، طباطبائی، دیرآمدگان - بی اجازه، آقایان تیمورتاش، حسن اکبر، صفائی، سلطانی، رئیس - آقای صفائی، صفائی - نام بنده را جزو دیرآمدگان بی اجازه ثبت ننوده بودند چون من کسب اجازه کرده بودم، استدعا میکنم که اصلاح شود.

رئیس - اصلاح میشود، آقای حائری زاده، حائری زاده - بنده خیلی متأسفم امروزه این تریبون برای مرض یک حادثه ای که مرا زیاد متأثر ساخته و ممکنست نتوانم درست مطلب خود را بمرض آقایان برسانم، آمدهام، بعضی رجال هستند که مال یک مملکتی هستند، بعضی رجالی هستند که

۱ - بیانات آقایان: حائری زاده، رئیس، ممدل، مکی، تیمورتاش، ملک مدنی، محمد علی مسعودی دایر بابر از تأثر از فوت مرحوم ملک الشعراء بهار - ضمن طرح و تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت فائین جلسه پیش قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد) فائین با اجازه آقایان: پایزی، ظفری، امینی، دکتر علوی، کوراولقی، دکتر شایگان، فائین بی اجازه - آقایان: محمود، محمودی، حسین خاکباز، اورنگ، دکتر مصباح زاده، قبادیان، نصف، جواد همری، محمد علی نصرتیان، ابوالفتح قهرمان، ابریشکار، جواد کنبه، ناظر زاده، تولیت شهاب خسروانی، دکتر سیدامامی، قرشی، عبادتربتی

مجلس مذاکرات مشروح صورتی و هشتمین جلسه از شانزدهمین دوره قانونگذاری

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

او خدمات او و زحمات او عالم ادب برخوردار بشود من فقط در سیاست با ایشان همکاری میکردم...

فراموش نمی کنم موقعی را که در همان مجلس پنجم استیضاحی که از سردار سپه شد.

رئیس - آقای حائری زاده از خودشان صحبت کنید. حائری زاده - مبارزه هائی که آن شخص کرده است، چیزهائی است که فراموش شدنی نیست...

وزیر کشاورزی - آقا اجازه میفرمائید؟ رئیس - وقتی وارد دستور شدیم آقا لایحه ای دارید؟

وزیر کشاورزی - بله لایحه دارم. رئیس - وقتی وارد دستور شدیم بفرمائید. حقیقتاً فوت ملک الشعراء بهار که از اساتید علم ادب و از دانشمندان عصر حاضر بودند (صحب است) و چندین دوره سمت نمایندگی مجلس شورای ملی را نیز داشتند، ضایعه بزرگ و جبران ناپذیری برای این کشور بشمار میرود...

مجلس - از مرگ استاد سخن مرحوم ملک الشعراء بهار بیشتر از سایرین محتاج تسلیت هستند. بنده عرض نمی کنم که بایستی در این باب بفرزندان خراسان آبهائی که در علم ادب سهم بزرگی در ایران و ادبیات فارسی دارند ماتمیت نکویم. برای اینکه همانطور که جناب آقای حائری زاده فرمودند این مرد مربوط بنقطه خاصی نیست. فارسی زبانها از امروز برای مرگ استاد سوگواری دارند (صحب است) اما از خانواده بزرگ برای روح مغفرت می طلبیم و پشت این تریبون که شاهد فداکاریها و سرسختیهای او در سیاست بود از او بیاد میبکنیم. آنها که امروز در مدارس مشغول تعلیم و تربیت هستند، فرزندان که مشغول تحصیل هستند و درس میخوانند، اینها باید حق استاد بزرگ را ادا کنند مرحوم ملک نه تنها در علم و ادب غایب است احترام بود، از جهت وطنپرستی و از جهت مقاومت در مقابل سیاستها، حق معنی را در موقع خودش ادا کرده، وطن نسبت به بردمان خدمت گذار سخنانش است. بنده از طرف اهالی فارس به خانواده او که هجرت از اشخاصی هستند که در فضیلت و ادب چنانچه او هستند تمیز میگویم. مردمان فارس در این هزا بیشتر هر یکند، برای اینکه قدر زر زرگر شناسد، قدر گوهر گوهری (احسنست) رئیس - آقای مکی مکی - درست بخاطر ندارم که این ابیات از کیست ولی تقدیر موقع مناسب و مناسب مصداق زندگانی مرحوم بهار است. چو صاحب سخن زنده باشد سخن بتردمه را بیگانی بود چون صاحب سخن مرد آنکه سخن به از گوهر در گانی بود خوشا حالت خوب مرد سخن که مرگش به از زندگانی بود مرحوم ملک الشعراء بهار، حقیقه لقب ملک الشعراء زیننده و بر از زنده نام وی و بیجا بود مرحوم ملک مسلماً یکی ازاد با و شعرای بزرگ عصر حاضر بود (صحب است) و تاریخ معاصر ایران، تاریخ ادبیات معاصر ایران نام مرحوم بهار را با خطوط زرین و برجسته در صفحات خود برای همیشه و برای تمام دوران تاریخ ادبی ایران ثبت کرده است. مرحوم بهار در دوران حیات خودش همواره به نشر کتب مفید علمی و ادبی همت گماشته و علاوه بر آن آثاری که از ایشان مانده مجله دانشکده و از مجلاتی بوده که مرحوم بهار بوجود آورده بود و عده ای از نویسندگان و فضایی این مملکت در مجله دانشکده مقالاتی مفید منتشر می کردند (صحب است) تصحیح ترجمه تاریخ طبری از کارهای مهم مرحوم بهار بود (صحب است) تاریخ سیستان از کارهای مهم مرحوم بهار بود (صحب است) در این اواخر هم سه جلد کتاب سبک شناسی که از کتب بسیار مفید ادبی و بسیار گرانبهای عصر حاضر به شمار میرود از تصنیفات و تألیفات مرحوم بهار بشمار میرود و همچنین کتابی ایشان دارند بنام تاریخ احزاب سیاسی که بیشتر از یک جلدش متأسفانه منتشر نشد و مجلات دیگرش تصور می کنم ناتمام مانده و برای همیشه این اسرار در سینه خاک مدفون گشت. بشا بر این فوت مرحوم بهار یک ضایعه الم ناک ادبی و یک فقدان جبران ناپذیر ادبی بشمار میرود. بنده در این مکان مقدس از خداوند متعال برای روح آن مرحوم طلب مغفرت می کنم و به بازمانده گان آن مرحوم هم تسلیت عرض می کنم و بیان خود را باین شعر خاتمه می دهم: چرا صر طلوس و دراج کوه چرا مارو کر کس زید در درازی رئیس - آقای قتیبه زاده قتیبه زاده - بنده در صورت مجلس عرض دارم. رئیس - بله وقت مربوط بصورت مجلس است. چون مرحوم بهار چندین دوره نماینده مجلس بودند، حق این بود که این اظهارات بشود. قتیبه زاده - نسبت به مرحوم بهار آقایان حق مطلب را ادا کردند. بنده در این قسمت عرض نمی کنم و فقط بیازمانده گان آن مرحوم تسلیت عرض می کنم و البته فرمایشات ریاست محترم مجلس از طرف هم نمایندگان است. بنده در جلسه قبل عرض کردم که چون روز سه شنبه برای جواب سؤالات از طرف آقای نایب رئیس تعیین و اعلام شد، استعفا کردم که بدولت ابلاغ شود نسبت به سؤالی که بنده قبلاً کرده

بودم و دولت آمده بود اینجا پشت تریبون تمهید انجام کرده بود و سه چهار ماه از انجام گذشته است، بدولت ابلاغ میکنند بیاید اینجا بگوید چه کرده؟ موضوع دیگری که می خواستم عرض کنم، بر عرض مقام ریاست رساندم که چون آقای صاحب جمع کسالت داشتند يك ساعت تاخیر خواهند داشت. رئیس - منظور شده است. آقای تیبور تاش. قیوم رقاش - بنده علت اینکه اسباب تصدیع خاطر محترم آقایان شدم در باب تشکری بود که می خواستم از طرف نمایندگان خراسان نسبت با احترامی که نسبت به مرحوم ملک فرمودند تقدیم مجلس شورای ملی بنمایم. در دنیای پر آشوب امروز و در کشوری که واقفاً بدبختانه اغلب حق خدمت بر گذار نمیشود و قتیبه که انسان با اینگونه احساسات لطیف و اینگونه احساسات پر شور و هیجان آور مواجه می شود و میبیند که هر چه باشد خدمت باین مملکت و کشور بالاخره یکمده اشخاص را خواهد داشت که در مقام قدر دانی بر بیایند. بهترین مشوق خدمت گذار است. بنده باین مناسبت بازم تشکر می کنم از آقایان محترم و مخصوصاً جناب آقای ممد که نام خراسان را بردند تشکر می کنم و تسلیت خودم را بخانواده مرحوم ملک از اینجا تقدیم می کنم (احسنست) رئیس - آقای ملک مدنی ملک مدنی - جناب آقای رئیس اجازه فرمودند که راجع به فوت مرحوم ملک الشعراء بهار هر کدام از آقایان بنویسند خودشان تشخیص و احساساتی که دارند برای قدر دانی از این مرد بزرگ عرض کنند و خودشان هم بنام مجلس بیاناتی فرمودند البته اقتضا هم داشت که کسانی که مطلع بحال ایشان بودند يك چند کلمه ای در این باب بیاناتی کرده باشند چون از همه استانها اظهار نظر هائی شد بنده هم بنام استان غرب که ایشان در آن صفحه آثار بزرگی داشته چند کلمه ای عرض کرده باشم مرحوم ملک الشعراء بهار دو جنبه داشت هر دو جنبه او مورد تقدیر و تصدیق تمام اشخاص وطن پرست بود اوله ای جنبه دانش و فضلی بود که خیال می کنم مورد تردید نباشد حقیقتاً استاد یعنی واقعی بود اگر مجلس شورای ملی ایران نسبت به فوت ایشان ابراز سوگواری کرد بجا و بیحق بود مرحله دوم جنبه وطنپرستی و مدافعه ای بود که در مواقع مشکل و مهم ایشان از خودشان نشان می دادند بطوری که جناب آقای حائری زاده رفیق سیاسی گذشته ایشان بیان فرمودند و بنده هم یک دوره افتخار همکاری با ایشان را در مجلس شورای ملی داشتم باینجهت خدمات و زحمات ایشان قداماً و قلیماً و لساناً (آزاد - مخصوصاً در موقع قرارداد و توفیق الدوله) بله همانطور که جناب آقای آزاد فرمودند در موقع قرارداد دوله توفیق الدوله است که نسبت باین مرد بزرگ حس احترامش را شرح بدهد و امیدوارم که خدای متعال ایشان را غریق رحمت خود کند و همه ما ما هر کدام در مقام خودمان وظیفه داریم که از بازمانده گان این مرحوم در مقامی که هستیم حمایت کنیم و طرفداری کنیم (صحب است) زیرا ملک الشعراء بهار مال کشور بود و چنانچه بنده می خواهم عرض کنم در عالم ادب مرد جهانی بود زیرا در این قرون اخیر در این دوست سال اخیر مثل ملای

تواند قضات دادگستری را برخلاف قانون و بدون معاکه طرد بکنند (صحب است) و نتیجه توه قضایه ضمهف بشود البته یقین دارم آقای وزیر دادگستری آنجا که برخلاف اصول قانون اساسی هست در اقدامات نشان تجدید نظر خواهند فرمود (صفتی - طرفدار استقلال قضاتند) (یکی از نمایندگان - این همان عملی بود که جزش را آقای سروری کرد) رئیس - آقای شوشتری شوشتری - بسم الله الرحمن الرحیم بنده تصور می کنم، مغالط نبودم البته مرحوم محمد تقی ملک مدیر بهار از خدماتشان آقایان باید یکی دوتا تذکر بدهند ولی آئین نامه مجلس شورای ملی امروز می بینیم وجهاً من الوجوه رعایت نمی شود همینطور ردیف در آن رشته صحبت می کنند در رشته ای که مربوط بصورت جلسه نیست (صحب است) صورت جلسه باید تصویب بشود و بعنوان صورت جلسه نباید بوزیر دادگستری و مرحوم ملک الشعراء تقدیر تجاوز بکنیم که منتهک بسوء بشود آقای حائری زاده با آن بیان رشیشان مفهوم تمام معانی را بیان کردند مرجع تقلید مسلمانها که فوت شد چرا هشت نفر درباره اوتوی این مجلس صحبت نکردند آخر یک مقداری دارد، شهرت که نباید داشته باشیم مجلس باید کار کند آقای حائری - زاده صحبت کرد و وزیر هدایه اگر جرم کرده باید اعلام جرم شود این مربوط بصورت جلسه نیست مهمل - شما چرا احساسات مردم را اینطور می کشید شوشتری - این احساسات نیست بشوخی شبیه است رئیس - این بیان آقای شوشتری وارد بود و من خودم در آن موقع گفتم مربوط بصورت جلسه نبود چون ایشان چندین دوره سمت نمایندگی مجلس را داغند از آقایان خواستند اظهار تأثر کرده باشند بصورت مجلس اعتراضی نیست؟ (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد (۲) بیانات قبل از دستور آقایان - اسلامی - بهادری و مکرّم رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند آقای عباس اسلامی اسلامی - بنده امروز نطق قبل از دستور خودم را اختصاص داده ام بامروز نذران در دو روزدهم هم اسم نوشته ام که صحبت خواهم کرد ولی میخواستم قبل از اینکه وارد بحث شوم دو موضوع خیلی مهمی را اینجا عرض کنم البته یعنی هر دو کمال تأسف را داشت یکی از نظر شخصی یکی از نظر اجتماعی موضوع اول همان فوت مرحوم ملک الشعراء بهار بود که آقایان آنچه که باید بفرمایند گفتند و البته حق لاین بود که يك ربع، نیم ساعت وقت مجلس برای این مرد شریف هم صرف می شد ضروری نداشت موضوع دیگر که الان جناب آقای صالح و کشاورز فرمودند و بنده ندیدم و انشاء الله صحبت نداشته باشد گفتند که يك مصاحبه ای وابسته مطبوعاتی در لندن گویا آقای حجازی باشد ایشان کرده اند و در روز نامه طلوع درج شده که شادم گویا نقل کرده، ایشان مصاحبه ای کرده گفته که... (شوشتری - کی آقا؟) آقای

تواند قضات دادگستری را برخلاف قانون و بدون معاکه طرد بکنند (صحب است) و نتیجه توه قضایه ضمهف بشود البته یقین دارم آقای وزیر دادگستری آنجا که برخلاف اصول قانون اساسی هست در اقدامات نشان تجدید نظر خواهند فرمود (صفتی - طرفدار استقلال قضاتند) (یکی از نمایندگان - این همان عملی بود که جزش را آقای سروری کرد) رئیس - آقای شوشتری شوشتری - بسم الله الرحمن الرحیم بنده تصور می کنم، مغالط نبودم البته مرحوم محمد تقی ملک مدیر بهار از خدماتشان آقایان باید یکی دوتا تذکر بدهند ولی آئین نامه مجلس شورای ملی امروز می بینیم وجهاً من الوجوه رعایت نمی شود همینطور ردیف در آن رشته صحبت می کنند در رشته ای که مربوط بصورت جلسه نیست (صحب است) صورت جلسه باید تصویب بشود و بعنوان صورت جلسه نباید بوزیر دادگستری و مرحوم ملک الشعراء تقدیر تجاوز بکنیم که منتهک بسوء بشود آقای حائری زاده با آن بیان رشیشان مفهوم تمام معانی را بیان کردند مرجع تقلید مسلمانها که فوت شد چرا هشت نفر درباره اوتوی این مجلس صحبت نکردند آخر یک مقداری دارد، شهرت که نباید داشته باشیم مجلس باید کار کند آقای حائری - زاده صحبت کرد و وزیر هدایه اگر جرم کرده باید اعلام جرم شود این مربوط بصورت جلسه نیست مهمل - شما چرا احساسات مردم را اینطور می کشید شوشتری - این احساسات نیست بشوخی شبیه است رئیس - این بیان آقای شوشتری وارد بود و من خودم در آن موقع گفتم مربوط بصورت جلسه نبود چون ایشان چندین دوره سمت نمایندگی مجلس را داغند از آقایان خواستند اظهار تأثر کرده باشند بصورت مجلس اعتراضی نیست؟ (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد (۲) بیانات قبل از دستور آقایان - اسلامی - بهادری و مکرّم رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند آقای عباس اسلامی اسلامی - بنده امروز نطق قبل از دستور خودم را اختصاص داده ام بامروز نذران در دو روزدهم هم اسم نوشته ام که صحبت خواهم کرد ولی میخواستم قبل از اینکه وارد بحث شوم دو موضوع خیلی مهمی را اینجا عرض کنم البته یعنی هر دو کمال تأسف را داشت یکی از نظر شخصی یکی از نظر اجتماعی موضوع اول همان فوت مرحوم ملک الشعراء بهار بود که آقایان آنچه که باید بفرمایند گفتند و البته حق لاین بود که يك ربع، نیم ساعت وقت مجلس برای این مرد شریف هم صرف می شد ضروری نداشت موضوع دیگر که الان جناب آقای صالح و کشاورز فرمودند و بنده ندیدم و انشاء الله صحبت نداشته باشد گفتند که يك مصاحبه ای وابسته مطبوعاتی در لندن گویا آقای حجازی باشد ایشان کرده اند و در روز نامه طلوع درج شده که شادم گویا نقل کرده، ایشان مصاحبه ای کرده گفته که... (شوشتری - کی آقا؟) آقای

تواند قضات دادگستری را برخلاف قانون و بدون معاکه طرد بکنند (صحب است) و نتیجه توه قضایه ضمهف بشود البته یقین دارم آقای وزیر دادگستری آنجا که برخلاف اصول قانون اساسی هست در اقدامات نشان تجدید نظر خواهند فرمود (صفتی - طرفدار استقلال قضاتند) (یکی از نمایندگان - این همان عملی بود که جزش را آقای سروری کرد) رئیس - آقای شوشتری شوشتری - بسم الله الرحمن الرحیم بنده تصور می کنم، مغالط نبودم البته مرحوم محمد تقی ملک مدیر بهار از خدماتشان آقایان باید یکی دوتا تذکر بدهند ولی آئین نامه مجلس شورای ملی امروز می بینیم وجهاً من الوجوه رعایت نمی شود همینطور ردیف در آن رشته صحبت می کنند در رشته ای که مربوط بصورت جلسه نیست (صحب است) صورت جلسه باید تصویب بشود و بعنوان صورت جلسه نباید بوزیر دادگستری و مرحوم ملک الشعراء تقدیر تجاوز بکنیم که منتهک بسوء بشود آقای حائری زاده با آن بیان رشیشان مفهوم تمام معانی را بیان کردند مرجع تقلید مسلمانها که فوت شد چرا هشت نفر درباره اوتوی این مجلس صحبت نکردند آخر یک مقداری دارد، شهرت که نباید داشته باشیم مجلس باید کار کند آقای حائری - زاده صحبت کرد و وزیر هدایه اگر جرم کرده باید اعلام جرم شود این مربوط بصورت جلسه نیست مهمل - شما چرا احساسات مردم را اینطور می کشید شوشتری - این احساسات نیست بشوخی شبیه است رئیس - این بیان آقای شوشتری وارد بود و من خودم در آن موقع گفتم مربوط بصورت جلسه نبود چون ایشان چندین دوره سمت نمایندگی مجلس را داغند از آقایان خواستند اظهار تأثر کرده باشند بصورت مجلس اعتراضی نیست؟ (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد (۲) بیانات قبل از دستور آقایان - اسلامی - بهادری و مکرّم رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند آقای عباس اسلامی اسلامی - بنده امروز نطق قبل از دستور خودم را اختصاص داده ام بامروز نذران در دو روزدهم هم اسم نوشته ام که صحبت خواهم کرد ولی میخواستم قبل از اینکه وارد بحث شوم دو موضوع خیلی مهمی را اینجا عرض کنم البته یعنی هر دو کمال تأسف را داشت یکی از نظر شخصی یکی از نظر اجتماعی موضوع اول همان فوت مرحوم ملک الشعراء بهار بود که آقایان آنچه که باید بفرمایند گفتند و البته حق لاین بود که يك ربع، نیم ساعت وقت مجلس برای این مرد شریف هم صرف می شد ضروری نداشت موضوع دیگر که الان جناب آقای صالح و کشاورز فرمودند و بنده ندیدم و انشاء الله صحبت نداشته باشد گفتند که يك مصاحبه ای وابسته مطبوعاتی در لندن گویا آقای حجازی باشد ایشان کرده اند و در روز نامه طلوع درج شده که شادم گویا نقل کرده، ایشان مصاحبه ای کرده گفته که... (شوشتری - کی آقا؟) آقای

تواند قضات دادگستری را برخلاف قانون و بدون معاکه طرد بکنند (صحب است) و نتیجه توه قضایه ضمهف بشود البته یقین دارم آقای وزیر دادگستری آنجا که برخلاف اصول قانون اساسی هست در اقدامات نشان تجدید نظر خواهند فرمود (صفتی - طرفدار استقلال قضاتند) (یکی از نمایندگان - این همان عملی بود که جزش را آقای سروری کرد) رئیس - آقای شوشتری شوشتری - بسم الله الرحمن الرحیم بنده تصور می کنم، مغالط نبودم البته مرحوم محمد تقی ملک مدیر بهار از خدماتشان آقایان باید یکی دوتا تذکر بدهند ولی آئین نامه مجلس شورای ملی امروز می بینیم وجهاً من الوجوه رعایت نمی شود همینطور ردیف در آن رشته صحبت می کنند در رشته ای که مربوط بصورت جلسه نیست (صحب است) صورت جلسه باید تصویب بشود و بعنوان صورت جلسه نباید بوزیر دادگستری و مرحوم ملک الشعراء تقدیر تجاوز بکنیم که منتهک بسوء بشود آقای حائری زاده با آن بیان رشیشان مفهوم تمام معانی را بیان کردند مرجع تقلید مسلمانها که فوت شد چرا هشت نفر درباره اوتوی این مجلس صحبت نکردند آخر یک مقداری دارد، شهرت که نباید داشته باشیم مجلس باید کار کند آقای حائری - زاده صحبت کرد و وزیر هدایه اگر جرم کرده باید اعلام جرم شود این مربوط بصورت جلسه نیست مهمل - شما چرا احساسات مردم را اینطور می کشید شوشتری - این احساسات نیست بشوخی شبیه است رئیس - این بیان آقای شوشتری وارد بود و من خودم در آن موقع گفتم مربوط بصورت جلسه نبود چون ایشان چندین دوره سمت نمایندگی مجلس را داغند از آقایان خواستند اظهار تأثر کرده باشند بصورت مجلس اعتراضی نیست؟ (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد (۲) بیانات قبل از دستور آقایان - اسلامی - بهادری و مکرّم رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند آقای عباس اسلامی اسلامی - بنده امروز نطق قبل از دستور خودم را اختصاص داده ام بامروز نذران در دو روزدهم هم اسم نوشته ام که صحبت خواهم کرد ولی میخواستم قبل از اینکه وارد بحث شوم دو موضوع خیلی مهمی را اینجا عرض کنم البته یعنی هر دو کمال تأسف را داشت یکی از نظر شخصی یکی از نظر اجتماعی موضوع اول همان فوت مرحوم ملک الشعراء بهار بود که آقایان آنچه که باید بفرمایند گفتند و البته حق لاین بود که يك ربع، نیم ساعت وقت مجلس برای این مرد شریف هم صرف می شد ضروری نداشت موضوع دیگر که الان جناب آقای صالح و کشاورز فرمودند و بنده ندیدم و انشاء الله صحبت نداشته باشد گفتند که يك مصاحبه ای وابسته مطبوعاتی در لندن گویا آقای حجازی باشد ایشان کرده اند و در روز نامه طلوع درج شده که شادم گویا نقل کرده، ایشان مصاحبه ای کرده گفته که... (شوشتری - کی آقا؟) آقای

حجازی، از قول ملت ایران دولت ایران گفته است که ایرانها می خواهند نشترا نصف در نصف سورش را سهامش را قسمت بکنند ولی البته من اینرا اطمینان دارم که دروغ است برای اینکه با بیاناتی که آقای نخست وزیر کردند و مصاحبه ای که بنده یکبار داشته دارم اگر ایشان اظهار کینه باشند وصحت داشته باشد بایستی فوراً تنبیه و احضار و مجازات بشوند برای آنکه علاوه بر اینکه برخلاف افکار عمومی و آراء مجلسین ایشان صحبت کرده اند، اصلاً برخلاف منویات دولت و نخست وزیر وقت هم ایشان بیان کرده اند بنده نخواهم آتایان فرمودند اما راجع بسازندران بدبختانه بنام اینکه در زمان اعلیحضرت فقید نسبت بسازندران توجهات خیلی زیادی شده بود از بعد از شهریور دولتهای وقت به پیوجوه نسبت بآنجا توجهی ندارند بعضی از چیزهائی که در درجه اول درمناظران باید مورد توجه قرار گیرد جلوگیری از شیوع مرض سل است. بنده جلسه گذشته هم عرض کردم به بیمارستان بوهلی رقم آنجا اکثر مسولین بیمارستان مازندران و گیلانی (شوشتری - و گر گانی) و گر گانی بودند البته چون هوای آنجا مستعد رشد و نمو این مرض است در آنجا زیادتر است قرار بود از طرف وزارت بهداری يك تعلق همی در تمام شهر های شمالی شود متأسفانه آقای وزیر بهداری تشریف ندارند که بنده سؤال بکنم که این بکجا کشید؟ يك موضوع دیگر موضوع املاک خرده مالکین آنجا است موقعی که در دوره ۱۰ قانون املاک نسبت بتقدیمی به اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مطرح بود بنده همان موقع اینجا يك پیشنهادی کرده بودم يك صحبت هائی کردم، بدبختانه آقای قائم مقام اینجا تشریف ندارند بر حسب توجه ایشان بنده پیشنهاد را پس گرفتم يك باندهائی در مازندران تشکیل شده بود، آن موقع املاکی که ملک طلق دولت ایران بوده برده اند ولی يك مشت خرده مالکین بدبخت که پشت آن کوهها و درهها بودند و از قانون و قوانین اطلاع نداشته اند آنها در موقع خود دادخواست ندادند آقای وزیر دارائی اطلاع دارید چنانصالی البته اراضی که آنها مالک بودند و مالک هستند مقدارش خیلی کم است شاید مجموع تمام این افراد بیچاره باندازه يك حکمی که داد گاه املاک و اگذاری نسبت بيك نفر داده نخواهد بود (صحب است) بنده آن موقع یعنی دوره گذشته این جا پیشنهاد کرده بودم و آقای قائم مقام فرمودند که شخص شخیص اعلیحضرت همایونی دستور خواهند فرمود که نسبت به این موضوع رسیدگی کنند بنده خودم هر هفته شرفیاب می شدم و حالاً هم می شوم همیشه برضشان میرساندم، مقرر بود که يك کمیسیونی تشکیل بشود بروند در محل و بوضیعت این خرده مالکین رسیدگی بکنند و این املاک کمال این بیچاره و بدبخت هاست حالاً می خواهند قسمت بکنند بین همرو وزیر بنده نمی دانم اصلاً این منافات دارد با آن نظری که دارند. خلا بنده طرفداری از آن گردن کلفتها نمی کنم ولی این اشخاص ضعیف و بیچاره ای که اطلاع نداشته در موقع خود دادخواست بدهند و الان يك قانونی در مجلس هست بنده خواهم می کنم آقای وزیر دارائی تقیب کنند که در موقع طرح بودجه تصویب بشود و اجازه بدهند در ظرف يك ماه دوماه این قبیل خرده

مالکین مجدداً دادخواست بتوانند بدهند . بیمارستان هائی هم در مازندران هست ، آقایان البته اگر رامسر تشریف برده اند بین راه چالوس و رامسر يك عمارت بسیار عظیمی در زمان اعلیحضرت فقید ساخته شده متأسفانه بواسطه واقعه شهریور نا تمام مانده بود و وزارت بهداشت باید آنجا را تجهیز کند که هم سر راه است و مرکز کجور و کلارستان محسوب میشود و باید از وجود يك همچو بیمارستان عظیمی استفاده کند متأسفانه بیمارستانهای مازندران که آقایان از جلوس میجوین بکنند فقط يك اسکلت خالی است و به چوچه نه طبیب دارد و داروی لازمی که به همه این مرضی بتواند رسیدگی بکند ، در آنجا پیدا نمیشود یکی از چیزهایی که بنده لایم میدانم اینجا بجانب آقای وزیر دارائی تذکر بدمم این پرونده هائیکه کمربوط است به املاکی که در سال ۲۲ و ۲۳ رد ۲۴ بانند بست هائی با مأمورین املاک و اگذاری از دولت اجاره کردند و بعد مال الاجاره دولت واخوردند دولت رفت اقامه دعوی کرد شاخص را محکوم کرد ولی بعد آمدند حقه بازی کردند و این هوائد را دارند حیف و میل میکنند آندفعه هم که بنده (نمایندگان - اکثریت نیست)

رئیس - تأمل بفرمایید آقای اسلامی یکی دو نفر از آقایان را بگوئید بیایند (در این موقع - اکثریت حاصل شد)

رئیس - بفرمایید **اسلامی** - این پرونده ها در ادارات تابعه و وزارت دارائی موجود است و جناب آقای وزیر دارائی اگر بخواهند موائدی وصول کنند دستور بفرمایند فوراً این پرونده ها بچراغان بیفتند متأسفانه یکی از این و نده ها مال یکی از نزدیکان آقای وزیر دارائی است و ایشان میدانم که با ایشان هیچ ارادتی ندارند ! خص آقا دوسه سال هوائد دولت را در مازندران خورده بدمم آمده بر علیه دولت اقامه دعوی کرده یک میلیون و پانصد هزار تومان و من میترسم که دولت را محکوم بکنند میدانم که آقای وزیر دارائی با ایشان نظر خوبی ندارند برای اینکه می دانند در آنجا حاج بار و جنجال و افتشاش کاری دیگری نمیکند هر روز از شهسوار سیل تلگرافهاست که به وزارت کشور و وزارت دارائی و تمام وزارت خانه ها سر ازیر است از طرف مردم همیشه بطور تکرانی دارند که در آنجا هر روز دست باغشاشات و بلوا و ایجاد اختلاف بزند و متأسفانه دولتهای وقت هم به چوچه توجه نمی کنند يك موضوع دیگر پرونده های بسیار مهمی است که در دادگاه املاک و اگذاری مطرح است یکی مربوط به پورته مرحوم سه سالار است که بنده از بعضی از قضات شنیده بودم که بعضی مدارک در وزارت دارائی هست که سابقاً بفرستاده اند آنجا بنده از جناب آقای وزیر دارائی چون ایشان را واقعاً در راستای میدانم خواهش میکنم که هر گونه مدارکی که آنجا هست دستور بفرمایند که با آنجا ببرند برای اینکه مردم تنگنا بین بسیار تکرارند که اگر کسی خدا می نخواست يك احکام ناقصی صادر شود تمام اهالی آن قسمت مجبورند از آنجا مهاجرت بکنند برای اینکه دیگر زندگانی برای آنها به چوچه مقدور نخواهد بود و بنده شنیدم که بعضی از متنفذین شاید یکی دو نفر از آقایان ستانور همام باشند واسطه هستند که يك

سازمی بکنند البته وقتی که این املاک تقدیم شد با اعلیحضرت همایون شاهنشاهی برای آسایش مردم بود نه اینکه رئیس املاک یا مباشر فلان جا بیاید گزارشات خلاصی بدهد که بعد مجبور بشوند که این املاک باین مهمی را که واقعا مال دولت و مردم است بیک ترتیبی تقسیم بکنند نصف مال دولت نصف مال دیگران البته ما فعلاً تذکر می دهیم بعد در موقتش اگر خدای نخواست خلاف قانون شد وظیفه وجدانی را انجام خواهیم داد يك موضوع دیگر راجع به راههای مازندران است اینجا بنده و رفقای بنده مکرر صحبت کرده ایم مخصوصاً راه هراز که درس آقای ممدنی است و بنده از آقایان تقاضا می کنم که تشریف ببرند و این آقای ممدنی که برای استفاده شاید اکثر اهالی ایران که باروبا ویشی مسافرت می کنند این آنها با آنکه تصفیه نشده بسیار مؤثر است و بنده خودم اثرات فوری در مریضیهائی که با آنجا مراجعه کردند دیده ام که چقدر است خوشبختانه برابر اقداماتی که از طرف نمایندگان مازندران شده و آنرا در برنامه هفتاد ساله تصمصم گرفته که انشاء الله امسال درست کند و بنده از نمایندگان گرانید و همکاران محترم خودم استدعا میکنم که اگر نطق بنده را خلاصه هم می فرمایند ولو فهرست وار هم شده اشاره بفرمایند که مردم مازندران بدانند که ممانویات و درخواستشان را که آرزو مند بودند در اینجا در پشت تربیون بعرض هیئت محترم دولت رسانند (آزاد - آقای اسلامی مطالبتان را بصورت بیانی صادر کنید و بهمه جا بفرستید) آقای آزاد جناب عالی هم موقی که اینجا داد بیداد می کنید ما شما اجازه می دهیم يك بیانی صادر کنید و بفرستید (آزاد - متصکه تقاضا نمی کنم بنویسند) البته وکلای تهران خیلی راحتند ولی نمی دانند که ما چقدر گرفتاری داریم (صحیح است) موضوع دیگر حریق کیاسر است که جناب آقای دادگر و جناب آقای کتر سنک هم دیروز در مجلس سنا فرمودند و بنده توجه دولت را جلب می کنم و یکی هم زلزله زدگان لاریجان است یکماه پیش آقای گودرزی فرمودند و متأسفانه ما شنیدیم که دو تاپرونیمن نان آنجا بردند واقعا خیلی مسخر است فعلاً بنده عرضی راجع به مازندران ندارم و مطالبی را که می خواستم عرض بکنم راجع به ماده ۱۳۸ است از تمام ریاست استعفا می کنم که توجه بفرمایند ماده ۱۳۸ که بنده پیشنهاد داده بودم در نظام نامه در آنجا متذکر است که نمایندگان مجلس در موقع طرح دوازدهم حق ندارند پیشنهاد بدهند بنده عرض کردم که بزرگترین وظیفه نماینده رسیدگی بدخل و خرج مملکت است بودجه که هیچوقت مطرح نمی شود یکدوازدهم هم که مطرح می شود آقایان هیچگونه نمی توانند اظهار عقیده بکنند در صورتیکه نظامنامه اینطور نیست منتهی بدتعمیر شده است جناب آقای رئیس استعفا می کنم توجه بفرمایند .

رئیس - بنده متوجهم . **اسلامی** - جناب آقای دکتر مظمی که در کمیسیون اصلاح نظامنامه عضو ارشد آنجا بودند اینجا متذکر شدند که مقصود این نبوده که نماینده نتواند پیشنهاد بدهد مقصود ماین بود که هر وقت بودجه مطرح است و طول کشید و بآخر ماه رسید و دولت ناچار شد که دوازدهم مطرح کند در آنوقت هیچکس حق

ندارد پیشنهاد کند و حالا این يك فرمول کلی واصل کلی شده بنده همین نطق آقای دکتر مظمی را که در جلسه قبل فرمودند می خوانم بنابراین وقتی که دوازدهم ، یکدوازدهم ، دوازدهم ، سه دوازدهم ، چهار دوازدهم بطور انفراد در مجلس مطرح می شود مثل حال الان بنده مطابق روح ماده ۱۳۸ حق دارم پیشنهاد بدهم ولی وقتی که فرضاً بودجه مطرح بود می رسیدیم بحالا و آقای وزیر دارائی تشریف می آوردند اینجا می فرمودند که آقا حقوق کارمندان را باید بدهیم آنوقت یکدوازدهم می آورد دیگر در آنوقت نماینده حق نداشت پیشنهاد بدهد بنده هینا دوسه سطر از بیانات آقای دکتر مظمی را می خوانم و پیشنهادی که در اصلاح نظامنامه دادم با ستاد بیانات ایشان مسترد می کنم و استدعا میکنم که جناب آقای رئیس هم تأیید بفرمایند . عرض می شود اینکه با این پیشنهاد بنده مخالفت کردم بدلیل است اول اینکه بنده عضو کمیسیون آئین نامه بودم و دلیل دیگر هم این است رئیس کمیسیون برنامه هستم راجع باین ماده ۱۳۸ که آقای اسلامی فرمودند منظور از این ماده این نبوده است که ما کلاه را از دادن پیشنهاد محروم کنیم (دکتر کاسمی - عملاً اینطور شده) عملاً برای این منظور شده است چون در تصویب بودجه کل هم مجلس شورای ملی هم دولت سابق با فشاری نداشتند و مقصود از این ماده اینست که وظیفه اولیه مجلس اینست که بودجه کل مملکت را مطرح کنند و در حین بحث در مجلس اگر برخورد کردند باینکه حقوق کارمندان باید پرداخت بشود یکدوازدهم را تصویب کنند (مکی - آقای دکتر مظمی دوره گذشته که آئین نامه را گذراندند برای نفع بود حالا که نفع ملی شد آئین نامه هم باید ملی شود) اجازه بفرمایید اینقسمت برای نفع نبود جواب جناب عالی را هم آقای مکی عرض می کنم و این آئین نامه که نوشته شده است منظور این بوده است که در خلال اینکه بودجه کل مطرح است اگر یکدوازدهم لازم شد اجازه بدهند باینکه یکدوازدهم تصویب بشود و دوباره بودجه کل مطرح بشود بعد این استثناء آمد اصل کلی شد و پیشنهادی هم در این باره و سکلاه نداشتند که نظری بدهند جب در آئین نامه نبوده است و عیب در این بوده است که بودجه کل در مجلس مطرح نشده این راجع باین قسمت ، اما راجع باینکه آقای مکی فرمودند که این ...

رئیس - آقای اسلامی وقتان تمام شده **اسلامی** - بنده دیگر عرضی ندارم خواستم توجه جناب آقای رئیس را جلب بکنم که اگر با نظر آقای دکتر مظمی موافقت بنده پیشنهادها مسترد میکنم و در یکدوازدهم پیشنهاد می دهم **اردلان** - جناب آقای رئیس پیشنهاد برای یکدوازدهم قبول می فرمایید ؟ **اسلامی** - بموجب ماده ۱۳۸ بله **رئیس** - آقای بهادری بفرمایید **بهادری** - امروز صبح که بنده برای اسم نویسی بمجلس آمدم چند نفر از متعصبین مسلول شرکت نفع به بنده مراجعه کردند گویا بشاگردی است که اینجا متعصبند و کسی بوضعشان رسیدگی نکرده . **صاحب جمع** - آقای ...

وزیر کار کار دارند بهشان و رفتند دنبال کار **بهادری** - خواستم یادآوری کنم **آزاد** - هنوز اینجا هستند **صاحب جمع** - خیر الان رفتند

بهادری - آقایان محترم مسیوق هستند که بنده ایام عید و تعطیلات را در مسافرت خارج بوده و دقیقه ای از وضع کشور خود غفلت نداشته و مرتباً در پشت رادیو نشسته و انتظار داشتم آقایان محترم که ملافتند سکون و آرامش کشوره پسندت مجاهدت بیشتر مبدول فرمایند و پس از مراجعت با چربانانیکه انتظار آنرا نداشتم مواجه وسخت متاثر شدم چون آقایان محترم تذکرات لازم را در جلسات گذشته داده و با بیانات شیوای خودشان حقایق امر را تشریح می فرمودند بنوه مزاحمت را زاید و عین حال نمی خواستم با تبعیت از افکار و عقاید يك آقایان هم کاران محترم هرايش لازمه هراض و توجه نمایند گان محترم و دولت را به وقتیت کشور جلب کرده باشم .

آقایان محترم مملکت ما بانحر بکاتیکه می شود در پرنگاه مغوف انقلاب واقع و مراحل خطیر بر ابطی در این موقع حساس ضامن ما در حل مشکلات اتحاد و اتفاق میباشد و بر عموم آقایانی که علاقتند بحفظ و حراست شئون ملی و استقلال کشور عزیز بوده و مسئولیت مهمی را بعهده دارند واجب و فرض است که حب و بغض شخصی را کنار گذاشته بایک روح وحدت و یگانگی دست بدست همدیگر داده در حل مشکلات کشور متفق و متحد شویم (صحیح است)

آقایان محترم خدمتی را که مجلس شانزدهم و نمایندگان باشهات آن با ملی کردن صنعت نفت انجام داده اند نقل مجالس عموم جهانیان بوده و توجه دنیا معطوف شهامت و وحدت کلمه آقایان نمایندگان محترم است اکنون مجلس و عموم آقایان در مقابل تاریخ معاصر بایک امر حیاتی مواجه هستیم و جهانیان هموا ناظر اقدام و عملیات ما هستند بالاخص عموم ملت ایران چشم بر راه اقدامات آقایان محترم است و انتظار دارند آقایان محترم نمایندگان از اختلافات و اهال نظریات خصوصی صرف نظر و متعدهاً کمیسیون محترم نفت را تشویق بحسن جریان امر نموده و کوشش نمایند که این امر مهم حیاتی را تشکیل و با تهیه پروژه صحیح و کاملی بانظارات عموم ملت ایران خانه بدهند و در عین حال روح نشاط و عا دیر را در قلوب افسرده آنان تقویت نمایند و مخصوصاً از جنابان آقایان دکتر مصدق و جمال امامی و سایر لهضاه کمیسیون نفت تقاضا در ترمیم و انجام این امر حیاتی داریم و از دولت جناب آقای علامه خواستارم که اهتمام بیشتر را در رفاه و آسایش عامه مخصوصاً بفقول و با احقاق حق و رسیدگی به مستدعیات قانونی آنها این جریانات نامطلوب خاتمه داده و رقع مایقال نمایند و اقدام عاجل بعمل آورند (صحیح است) (اردلان - همه ما این تقاضا را داریم .)

عرض دیگر هم راجع شاهدات خود در مسافرت عتبات عالیات مخصوصاً در نجف اشرف و حرم حضرت علی علیه السلام است که خواستم بعرض آقایان برانم شاهه مقدسه که مورد احترام و علاقه عموم شیعه ها و مسلمین جهان بالاخص ملت ایران است و یکی از

است که از طرف اعلیحضرت همایونی اقدام بتعمیر کاری حرم مطهر گردیده و این اقدام و توجه خاص شاهانه قابل ستایش و سیاستگراری عموم ایرانیان و مسلمین جهان میباشد که بنوه از طرف ایرانیان مقیم عراق و مسلمانها از این توجه و علاقه ذات شاهانه سیاست گذاری مینمایم و در ضمن از عدم نظم و ترتیب که در اداره کردن امور شاهد مقدسه مشاهده کردم مایه بسی تأسف بوده و آنطوریکه شاید باید بدل همتی در اداره کردن امور آن بعمل نمایم جریانرا مفضلا به آقای نخست وزیر و هم چنین با آقای سفیر کبیر ایران متذکر چون موضوع قابل دقت و اهمیت میباشد بار دیگر یادآوری و از دولت خواستارم که توجه فوری را در این باره مبدول و با مذاکره بادولت همجوار و هم کیش و برادر عراقی ترتیبی بدهند که امور شاهد متبرک که با وضع آبرومندی اداره شده و مظهر شئون اسلامیت محفوظ گردد . (صحیح است)

قسمتی از هراضم موضوع راهها است جای بسی تأسف است پس از آنهمه خسارتیکه در موقع توقف متفقین بکشور ایران وارد گردید تنها چیزیکه عاید ملت ایران گردید همانا نام یل فیروزی و چند صد کیلو متر راه اسفالت میباشد که متأسفانه در اثر عدم مراقبت بکلی خراب (صحیح است) و بطوریکه در مسافرت خود در حدود ایران و عراق مشاهده می کردم تماماً از بین رفته است و قطع نظر از اینکه قابل استفاده نمیباشد موجبات زحمت هابرین وسائط نقلیه را فراهم میسازد البته کلبه قسمت های راه که اسفالت شده است بهمین کیفیت بوده راه رشت با ستارا و راه بستان آباد به تبریز و همچنین راه قزوین به تهران بکلی خراب و از بین رفته است از آقای وزیر راه خواستارم اساساً موضوع اسفالت را که قسمت مهمی از بودجه وزارت راه باین مصرف میرسد از برنامه حذف و یا اینکه ترتیبی قائل بشوند نقاطی را که اسفالت میکنند مراقبت و نگهداری بشود .

وزنوار نمیشد مالیاتی که از مردم گرفته میشود تا این اندازه در مصرف لایقیدی مردم رانست بدولت بد بین سازند ممر او ستارم مسیبتین این غفلت و تسامح تعقیب و سازمان صحیحی ایجاد نمایند که مراقب بودجه و مصرف آن در قسمت های راه سازی و البته در قسمت نگهداری آن بشود .

چون عده ای از ایرانیان مقیم بنداد در کشور عراق به بنده مراجعه و در مورد نواقص مدرسه متوسطه ایرانی در بنداد اظهار شکوه می نمودند که محصلین ایرانی پس از طی کلاس سه متوسطه ناچار میباشند بمدارس عراق در بنداد مراجعه نمایند و بواسطه اینکه بر نامه های مدارس عراق باین برنامه های ایران مطابقت نداشته است از پذیرفتن محصلین در کلاسهای مورد نظر خود داری و ناچار میباشند پس از اتلاف سه سال وقت تحصیلی خودشان دوباره از اول متوسطه شروع بتحصیل نمایند و این جریانات اسباب زحمت محصلین ایرانی را فراهم ساخته است از آقای وزیر فرهنگ خواستارم در این باره توجه فوری را مبدول و دستور فرمایند مدرسه متوسطه کامل در بنداد دایر و تقاضای ایرانیان مقیم عراق را بر آورده فرمایند .

اخیراً عده از آقایان محصلین و اوبویشان بنده مراجعه و تقاضا داشتند بنده در آن مورد تحقیق کردم معلوم شد که برخی از دانشگاههای آلمان غربی در نتیجه حسن نیتی که دانشجویان سابق ایران در مقامات

مشول دانشگاهی آلمان ایجاد کرده حاضر شده اند محصلین که سبک اول در ایران تمام می نمایند برای تعلیم دوره های مختلف حرفه در آموزشگاهها و سپس دانشگاههای خود پذیرند باین ترتیب پس از طی چهار پنج سال تحصیل بدرجه مهندس نائل شوند من گمان می کنم از این مساعدهتی که در مورد محصلین ایرانی بعمل می آید نه تنها تشکر از مقامات دانشگاهی آلمان کافی نیست بلکه در جزو مسائل روز برای کمک به توسعه کادر حرفه و مهندس لازم است تسهیلات ممکنه را از لحاظ ارز و دیگر نیاز مند بها فراهم کرده بنده شخصاً متعدهم که هر اندازه ارز که شیره محصول کار مملکت است و متأسفانه بصورت های گوناگون غیر مفید از مملکت خارج می شود برای رفع نیاز مندیهایی کشور باشد در حقیقت ما آن ارز را از دست نداده ایم بلکه ببیزارن پیش از ارزش مادی آن ارزش معنوی بمملکت برگردانیده ایم که بکار افتادن این سرمایه می تواند در همه شئون زندگانی ملت تأثیر عبق و حقیقی بنماید از آقای وزیر فرهنگ تقاضا دارم برای این قبیل محصلین که بنیه مالی اوبوین شان اقتضای تهیه ارز ندارد نمی تواند ارز آزاد تهیه نمایند توجهی بشود تا بتوانند مثل سایرین ارز ارز دولتی استفاده نمایند .

اکثراً هراضی راجع بیانک کشاورزی عرض می کنم متأسفانه تا حال کوچکترین توجه وهنایتی از طرف دولتها نشده عده بسیاری از مالکین و زارعین بنده مراجعه شکایاتی از عدم توجه دولت دارند مقصود از تشکیل بانک و ازدیاد سرمایه آن ایجاد توسعه نمایندگی باشه در شهرهای کوچک بود تا با شرایط سهلی برای زارعین وام بدهند مساعدتهای بعمل آورند دوسه ماه است در این باب از دولت سؤالی کرده ام تنی دارم دولت در اینباب توجه خاص مبدول فلا که تمام افکار متوجه آسایش زارعین است بنظر اینجناب اساستنامه بانک باید حتماً هوض شود با ربح کم تراوم لازم در اختیار کشاورز بگذارند از مراقبت و علاقتندی رئیس بانک زنجان که جوان فعال لایق می باشد تشکر دارم مرتباً بتقاضاهای زارعین میانه شخصاً در محل رفته رسیدگی و آنچه مقدور است کمک می نمایند .

دیگر موضوع نظام وظیفه چندی قبل بسا تیسار سرتیب مظهری رئیس اداره نظام وظیفه (ذوالفقاری - سر لشکر است) اینقدر سرتیب و سر لشکر است که فراموش می کنم (ذوالفقاری - خیلی مره شریفی است) بنده هم ارادت دارم ملاقاتی دست داد و درباره مشولین مذاکره شد از قراریکه نوید می دادند برای اصلاح وضع مشولین لایحه دولت تقدیم نموده لایحه دقیق و مفیدی است واقعا ترتیب فعلی برای مشولین که طبقه جوان و فعال کشورند مخصوصاً برای کشاورزان ایجاد نا راحتی کرده است اگر در هر سال تعداد مشولین مورد نیاز تعیین شود و بقیه مشولین یکباره معاف شوند بنظر می آید که این یکبک مؤثری خواهد بود تا تمام مردم از این کشمکش راحت شوند زارعین بدعات خودشان برگردند در نتیجه وضعیت کشاورزی هم رونقی بگیرد (حبیب پناهی - تیه ار سر لشکر هدایت يك لایحه بسیار خوبی آورده بودند) از دولت خواستارم لایحه که دولت سابق داده تأیید و زودتر کمیسیون رسیدگی

تصویب و تصویب مجلس شورای اسلامی برسد بلکه امسال اجرا شود (صحیح است).

هر هفته مرتباً شکارهایی از حدود اردبیل و مشکین شهر و سراب از بیگاری میرسد من گمان میکنم سرسری پنداشتن این شکایات حسن اثر نداشته باشد باید علاج اساسی کرد یعنی ایجاد کار متناسب نبود با اینکه اردبیل از شهرهای پرجمعیت است متناسفانه تنگدستی و بیگاری و همراه آن خرابی نشانه بارز این ناحیه میباشد در حالی که این منطقه در دامنه سیلان واقع مناسبترین موقعیتها را برای زراعت دارد در دوره پانزده با جناب آقای منصور الملک که آذربایجان تشریف داشتند باهم مسافرتی با تعدادی ملاحظه شد که مناطقی در آن حدود هست که برای ایجاد کارخانه قند بسیار مساعد است با وجود اقدامی که معظمه و بنده نمودیم از طرف سازمان برنامه اقدامی بعمل نیامد باین یادآوری مجدداً ازدولت خواستارم برای کمک بحال چند شهرستان و رفع بیگاری و مسرت زارعین آن حدود بایجاد کارخانه قند اقدام عاجل بعمل آورند.

آخرین تذکر بنده در باره مبارزه مالاریا است عمل مبارزه سال گذشته تحت نظر عدهای از مهندسین و دکتراها صورت گرفت الحاق مبارزه مبتنی بود از آنجائی که بنده همیشه طرفدار کارهای مثبت می باشم لازم می دانم از فعالیت و خدمات آقایان دکتراها و مهندسین تشکر نمایم فعلاً موقع اقدام مبارزه بوده مخصوصاً در مناطق گرمسیر آذربایجان که الان موقع مراجعت ایلات است هر چه زودتر باید عمل مبارزه شروع گردد.

این چندروز تلگرافاً از نقاط مختلف آذربایجان تقاضای مبارزه نموده اند از جناب آقای وزیر بهداشتی خواستارم يك هيئت برای مبارزه با آذربایجان مخصوصاً نقاط کنار ارس و مغان تشکیل داده تا هر چه زودتر مشغول عملیات شوند.

روز گذشته جناب آقای فرخ در مجلس ستاراج بشعبه مأمورین رضائیه بیاناتی فرموده اند برض میرسانم بواسطه عدم رضایت مردم از فرمانداری سابق که اخیراً آقای نصرت الملک ملکی که در دوره پانزدهم سمت نمایندگی مجلس شورای ملی را داشته و نمایندگان محترم هم همگی ایشان را خوب میشناسند برای فرمانداری رضائیه انتخاب شده اند و نمایندگان محترم آذربایجان از این انتخاب خیلی خورسند هستند و کمال رضایت را دارند (احسن).

رئیس - آقای مکرّم.

مکرّم - تلگرافات و نامه های شکایت آمیزی از مشهد و سرخس که حوزه انتخابیه بنده است و همچنین سایر نقاط خراسان توسط بنده رسیده است که برض مجلس شورای اسلامی و همچنین با اطلاع دولت برسد (شوشتری - آقا راجع بچه چیز است؟) حالا عرض میکنم این شکایات چند قسمت است يك قسمت مربوط بتصویب نامه های ضد و نقیضی است که از طرف دولت برای صدور پشم و پنبه یا منع صدور پشم و پنبه صادر میشود و این اسباب نگرانی مردم شده (صحیح است) يك نامه و يك تلگراف مفصلی است در این خصوص که يك تهنیتش را بنده میخوانم برای

اینکه زیاد وقت مجلس را نگیرم خلاصه اینکه يك روز بدون مطالعه و بدون مقدمه و بدون مشورت با ارباب بصیرت یا لااقل با اطلاع بازرگانی تصویب نامه صادر میشود که صدور پشم و پنبه آزاد است (صحیح است) روی این تصویب نامه معلوم است که عدهای از زارعین و مالکین و دام پروران يك معاملات میکنند هنوز يكماه و دو ماه نگذشته تصویب نامه ای صادر میکنند و صدورش را منتهی میکنند بدون آنکه دولت واقفاً متوجه شود که در نتیجه صدور این دو تصویب نامه ضد و نقیض چه خساراتی بتجار و دام داران متوجه می شود و چه اشخاصی ورشکست میشوند (شوشتری - می شود عرض کردم روی این تصویب نامه ها يك حسابها می شود يك معاملات می شود و بالتبع اشخاص بدون جهت متضرر و ورشکست میشوند و يك اشخاصی را هم باید در نظر بگیرد) راجع بصرف داخلی هیچکس منکر نیست در درجه اول هم علاقه مند هستند که کارخانجات داخلی کشور خوب کار کنند و محصول در دسترس عموم قرار بگیرد و بنیه مالی کارگراها تقویت بشود و سرمایه دارانی هم که واقف سرمایه شان را بصرف رسانده اند و کارخانه تاسیس کرده اند و زحمت کشیده اند آنها هم يك منافی ببینند (شوشتری - بشرطی که آنها هم بقیمت عادلانه بخرند و زارعین را بیچاره نکنند) حالا اگر آقایان بيك قسمت از متن این نامه ها و تلگرافاتی که کرده اند توجه بفرمایند ملاحظه خواهند نمود که هم شکایت نموده اند و هم راهنمایی کرده اند و نظرشان این نیست که کارخانجات تعطیل بشود آیا دولت و وزارت اقتصاد ملی ما با این دستگاه هریش و طویل خود يك آماری يك احصائیه ای دارند که مقدار محصول پشم و پنبه را بطور دقیق در دست داشته باشند و میزان مصرف پشم و پنبه داخلی و احتیاجات کارخانجات را هم بدانند؟

بنده یقین دارم که جواب این سؤال بنده منفی است و این صورت را ندارند اگر داشتند در موقعی که تصویب نامه برای منع صدور صادر میکردند معین می نمودند که از صادرات پشم و پنبه چند درصد برای کارخانجات و مصرف داخلی بفرستند و چند درصد هم صادر کنند (صحیح است) آن وقت اصلاً جای اشکال باقی نمی ماند و این مطلبی که عرض کردم مردم متوجهند و در شکایتشان هم نوشته اند و دولت هم متناسفانه توجه نفرموده منظور هم از دولت که عرض کردم دولت جناب آقای علاه نیست چون این دولت تازه سرکار آمده و خیلی خوشوقتیم که شخصیت های برجسته و درست در این دولت هستند مقصود هم مجامله نیست بهمین دلیل هم بدولت رأی اعتماد دادیم و امیدوارم که برایشم توجه بفرمایند و ترتیبی بدهند که نه تنها موکلین بنده یا موکلین نمایندگان خراسان بلکه تمام مردم مملکت که از این باب نگرانی دارند خاطرشان آسوده بشود (صحیح است) عرض کنم این نامه ایست که توسط بنده تقدیم مجلس شورای اسلامی نموده اند چون خیلی مفصل است بنده يك قسمتش را که لازم است و راهنمایی هم کرده اند میخوانم بعد از اقدام مفصلی مینویسند.

(فقیرزاده - باندازه کفنی بفرمایند) با کمال تأسف منتهی طور که آقای فقیرزاده فرمودند برادر را بوقوع بزارعین نیندهند و اگر هم بدهند کم میدهند و تبعیض میکنند در موقع تحویل گرفتن چند نفر نه تنها تسهیلاتی برایشان قائل نمیشوند بقدری اشکال تراشی میکنند که اسامی محققاً بدون مبالغه ربع محصول چند نفر مشهد که میزان کلش در حدود ۱۲۰ هزار تن است فاسد شود از بین رفت و کارخانه قند تحویل نگرفت (شوشتری - مثل سالهای پیش) بله مثل سالهای پیش قیمت چند نفر را که میخواهند بزارعین بدهند بجای اینکه مساعده داده باشند و بعد در موقع تحویل چند نفر کسر بکنند و بقیه را بدهند (فقیرزاده - مدتی است چند نفر تحویل داده اند پول چند نفرشان را نیندهند) (صحیح است) علاوه بر اینکه اینکار را نینکنند بهای چند نفر سال گذشته را هنوز عده ای از زارعین طلبکار هستند

شوشتری - رشوه بدهند بگیرند رئیس - آقای شوشتری شما در این صحبت می کنید بشما تذکر میدهم.

مکرّم - البته باید بنده این نکته را تذکر بدهم که کارخانه قند مشهد خیلی خوب کار میکند و زحمت هم میکنند ولی از مرکز تقویت نمیکند و بعلاوه کارشکنی هم میکنند هاتوه بر این مناقصه ها می است که برای حمل ذغال سنگ و چند نفر برای کارخانجات بعمل می آید که عدهای از خراسان آنها شکایت کرده اند و تقاضا نموده اند که تلگرافشان را در مجلس قرائت بکنیم این تلگراف را برض آقایان نمایندگسان محترم می رسانم که دولت هم مستعضر بشود و استدعا میکنم که فوری ترتیب اثر بدهند بعد از هفتاد و پنج روز که فوری ترتیب اثر اولیای محترم دولت توجه پیدا کرده اند که راه نجات دادن اهالی شهرستانها از فقر و فلاکت اینست که تا اندازه ای امور استانهای کشور بخودشان واگذار گردد مع الوصف چون عدهای نفع یرست که معلوم نیست تا کی از تمکین خون طبقات سوم و چهارم سیر میشوند و بهیچوجه حاضر نیستند از این سفره کسرت کرده دست برد دارند در این وضعیت اسف آورده موضوع حمل و نقل و باربری قرار گرفته که منجمله استان نهم گرفتار همین بدبختی است هر موقع هم باری از ذغال سنگ، شکر، غله، چغندر و غیره مربوط باستان خراسان آماده حمل میشود با اینکه در مشهد و سائل باربری پیش از لزوم موجود و اغلب بشکاهها و صاحبان ماشین دست روی دست گذارده بیکار و پریشان نگران آینده خود و هائله شان میباشد عده معدودی که در تمام مراحل سر آنها از زیر آب بیرون می آید بلافاصله بدست و با افتاده بانواع و اقسام تشبیهات و حیل و نیرنگ متوسل و با همراه نمودن بعضی از عمال مربوطه که در اساس کار مداخله دارند موضوع باربری را بییل خود و نفع خود خانه میدهند یکی از مواردیکه الساعده در دست اقدام و هرايش مارا ثابت و معزز میکند قسمت مناقصه حمل ذغال سنگ سال جاری کارخانه قند آیکوه مشهد است بدون اینکه بشهه اطلاع میدهند یادر محل آکھی لازم را منتشر نمایند سربسته در مرکز آکھی با ضرب الاجل تا ۱۴ اردیبهشت ماه ۲۰ صادر و بطور یقین همان دستهای مرموز داخل کار شده و موضوع را بییل خود انجام میدهند و پس از تنظیم پیمان پایک دیپانازو کرشمه بشهه آمده همین ماشین-

دارهای محلی مجبورند بار مورد بیمانی را با نرخ کمی حمل و جیب پیمانکار را بر نمایند و روانه تهران نمایند جناب آقای نخست وزیر اگر قرار باشد حمل ذغال کارخانه قند مشهد را در سال جاری بدون اطلاع بنگاه باربری و اشخاصی که وسیله دارند بتهران یا همدستان او در مشهد بدهند پس تکلیف یکعنه که بهمین امید و با رفروش تمام هستی خود یکدستگاه کامیون تهیه و خود را آماده کار کرده چیست؟ تصدیق خواهید فرمود این طرز عمل نارضایتی ملت را بیش از پیش فراهم کرده و موجب خواهد شد که آتش نهفته زیر خاکستر روشن گردد و اسباب زحمت ملک و ملت را فراهم نماید برای جلوگیری از هر گونه تصور ناشایسته استدعا داریم امر مقرر فرمایند خیلی فوری بشرکت کارخانجات قند و سایر مقامات مربوطه ابلاغ شود که آکھی مناقصه حمل اجناس مربوطه باستان نهم را محل خود منتشر و حمل آنرا بخود محلیها واگذار و اجازه ندهند باین عملیات ناجوانمردانه که از انصاف و وجدان هم دور است بنارضایتی و بریشانی مردم افزوده شود در خانه چنانچه موافقت یا توجه فوری نفرمایند و حمل ذغال مشهد بتهران یا همدستان آنها در مشهد واگذار گردد دارندگان وسائل نقلیه در مشهد ناچار خواهند شد شخصاً برای حفظ حق خود اقدام و بدبختی شان خانه دهند انتظار پاسخ تلگرافی داریم چهار پنج ورق امضاء اشخاصی است خواستم عرض کنم که لحن این تلگراف نشان میدهد که واقفاً مردم را عصبانی کرده اند و ناراحتشان کرده اند (صحیح است) قسمت شرکت کارخانجات قند جزو سازمان برنامه است زیرا نظر جناب آقای دکتر نغمی و آقای دکتر نغمی مرد بسیار شایسته و توانا و خد متعهدی است و در هر مقامی هم که بوده اند واقفاً خدمت کرده اند (صحیح است) و خوب از عهده برآمده اند (فقیرزاده - فیر از قزوین که فکری برای آب آن نکرده اند)

رئیس - آقای مکرّم وقت شما تمام شد مکرّم - چشم. عرض کنم بنده از ایشان هم تمنی میکنم و ازدولت هم استدعا دارم که توجه بیشتری نسبت بوضع تشکيلات شرکت کارخانجات قند ایران بکنند و اصلاحاتی در آنجا بعمل بیآورند.

رئیس - وارد دستور میشود آقای فرمند (۳) تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر کشاورزی

فرمند (وزیر کشاورزی) آقای معمل دو سؤال از وزارت کشاورزی فرموده بودند بنده برای جواب سوالات حاضر هستم و يك لایحه ای هم هست که تقدیم مقام زیاست میکنم. رئیس - این لایحه بکسیسیون مربوطه فرستاده میشود و برای جواب سوالات هم چون سه چهار لایحه در دستور است وقتی تمام شد يك روز را برای سوالات معین میکنم آقایان میدانند که بواسطه نبودن کبیسسیون، خیلی لوابج مانده امروز آقایان تکلیف کبیسسیونها را معین بکنند.

ناصر صدری - آقای رئیس تکلیف یکدوازدهم را معین بفرمایند. رئیس - تکلیف یکدویزدهم. آقای حاذقی طبق ماده ۹۰ آن جلسه وقت خواست بودند که پامروز موز کول همکار مجلس بن نسبت دادند که از هر دولتی

عده بود (۴) بیانات آقای حاذقی طبق ماده ۹۰ حاذقی - عرض کنم که من این اولین باری است که از ماده ۹۰ استفاده میکنم و برخلاف عادت معمول آنچه را که میخواهم بگویم نوشته ام در مجلس شورای ملی قرائت میکنم آقایان هم مختارن محترم مرا میشناسند که موافقت من از دولت جناب آقای علاه بهیچوجه روی هیچ شائبه ای نبوده است و صرفاً روی احساسات وطنی و ملی و تشخیص سیاسی بوده چون بطوریکه خود آقایان محترم هم در این فکر همراه هستند معتقد بوده و هستم که این مسئله ملی شدن نفت ایران يك مسئله مهمی است که بایستی در يك محیط آرام و بدست يك دولت مورد اعتماد ملت و مجلسین اجرا بشود مقتضی ندانستم که روی تشنج و صحبتهائی که خلاف مصلحت مملکت باشد تولید اشکالی برای مملکت بشود این بود که با کمال صمیمیت از دولت دفاع کردم ولی یکتک نفر از همکاران محترم مطالبی را اینجافرمودند که شایسته نبود از یکتک همکار مجلس که تحقیق نکرده و بدون مطالعه باری حق و وجدان بگذارند و يك مطالبی دور از حقیقت بگویند (یکی از نمایندگان - کی بوده؟) اسم نمی برم و با کمال احترام هم عرض میکنم که دوره تسلسل هم بیش نیاید و جواب نداشته باشد فقط يك توضیح میدهم در جلسه های اخیر مجلس شورای اسلامی که باقتضی تشخیص و اجتهاد سیاسی خود و تصمصم قرا کسیون جوان که عضو آن هستم ازدولت آقای علاه حمایت می کردم یکی از همکاران که مخالف دولت هستند برخلاف حق و انصاف چند بار مرا هدف حمله های ناروا قرار داده و سعی کردند طرفداری مرا از ایندولت که با کوهی خدای قادر متعال صرفاً روی مصلحت اندیشی مملکتی بوده مبتنی بر هدفهای کوچک و اغراض شخصی مرفعی کنند. و با اینکه ماده ۹۰ نظامنامه مجلس شورای اسلامی مرا بدفاع از این حمله ها مجاز کرده چون مجلس شورای ملی را با فرصت کم و وظائف بسیار سنگین ملی دارد جای مذاکره های خصوصی نمی دانم از حق قانونی خود گذشتم و معتقد بودم هماسکونه که عده بسیاری از خدمتگذاران این کشور از مرده و زنده بیگناه مورد حمله های ایشان قرار گرفته و اکثرآ میال دفاع ندارند صلاح در این است که من هم بسکوت پاسخ دهم. دوستان خیر اندیش مصلحت دیدند بنظور رفع سوء تفاهم از کسانی که مرا نمی شناسند ضرورت دارد از خود دفاع کنم و اینکه برای یکبار برخلاف میابطنی خود و صرفاً جهت جلوگیری از افشاء شیبه پاسخ به اسنادات ناروای ایشان میدهم هر دولتی در مجلس هم موافق دارد و هم مخالف و این امر منحصراً بدولت و مجلس ایران هم نیست ولی در هیچ جای دنیا سابقه ندارد که وکیل مخالف بجای انتقاد صحیح و منطقی از کار دولت و ارائه طریق بهتر برای اداره امور مملکت به ناسزا گوئی و تهمت بپردازد و بقصد احراز وجهه یا گمراه کردن افراد کم اطلاع هر کس را موافق یا عقیده پاروش او نیست بیاد فحش و بدگویی بگیرد. همکار مجلس بن نسبت دادند که از هر دولتی

تصویب و تصویب مجلس شورای اسلامی برسد بلکه امسال اجرا شود (صحیح است).

هرفته مرتباً شکایاتی از حدود اردبیل و مشکین شهر و سراب از یکبارگی میرسد من گمان میکنم سرسری پنداشتن این شکایات حسن اثر نداشته باشد باید علاج اساسی کرد یعنی ایجاد کار متناسب نمود با اینکه اردبیل از شهرهای پرجمعیت است متأسفانه تنگدستی و بیگاری و همراه آن خرابی نشانه بارز این ناحیه میباشد در حالی که این منطقه در دامنه سیلان واقع مناسبترین موقعیتها را برای زراعت دارد در دوره پانزده با جناب آقای منصور الملک که آذربایجان تشریف داشتند باهم مسافرتی بانهدود کردیم ملاحظه شد که مناطقی در آن حدود هست که برای ایجاد کارخانه قند بسیار مساعد است با وجود اقلیمی که معظمه و بنده نمودیم از طرف سازمان برنامه اقدامی بعمل نیامد باین یادآوری مجدداً ازدولت خواستارم برای کمک بحال چند شهرستان و رفع بیگاری و مسرت زارعین آن حدود بایجاد کارخانه قند اقدام عاجل بعمل آورند.

آخرین تذکر بنده در باره مبارزه مالا با اسهال عمل مبارزه سال گذشته تحت نظر عمدهای از مهندسين و دکترا صورت گرفت الحق مبارزه مثبتی بود از آنجائی که بنده همیشه طرفدار کارهای مثبت می باشم لازم میدانم از فعالیت و خدمات آقایان دکترا و مهندسين تشکر نمایم فعلاً موقع اقدام ومبارزه بوده مخصوصاً در مناطق گرمسیر آذربایجان که الان موقع مراجعت ایلات است هر چه زودتر باید عمل مبارزه شروع گردد.

این چندروز تلگرافاً از نقاط مختلفه آذربایجان تقاضای مبارزه نموده اند از جناب آقای وزیر بهداشتی خواستارم يك هيئت برای مبارزه با آذربایجان مخصوصاً نقاط کنار ارس و منان تشکیل داده تا هر چه زودتر مشغول عملیات شوند.

روز گذشته جناب آقای فرخ در مجلس ستاراجم بتقریر مأمورین رضائیه بیاناتی فرموده اند برض میرسانم بواسطه عدم رضایت مردم از فرمانداری سابق که اخیراً آقای نصرت الملک ملکی که در دوره پانزدهم سمت نمایندگی مجلس شورای ملی را داشته و نماینده گان محترم هم همگی ایشان را خوب میشناسند برای فرمانداری رضائیه انتخاب شده اند و نماینده گان محترم آذربایجان از این انتخاب خیلی خورسند هستند و کمال رضایت را دارند (احسن).

رئیس - آقای مکرّم.

مکرّم - تلگرافات و نامه های شکایت آمیزی از مشهد و سرخس که حوزه انتخابیه بنده است و همچنین سایر نقاط خراسان توسط بنده رسیده است که برض مجلس شورای اسلامی و همچنین با اطلاع دولت برسد (شوشتری - آقا راجع بوجه چیست؟) حالا مرض میکنم این شکایات چند قسمت است يك قسمت مربوط بتصویب نامه های ضد و تقیضی است که از طرف دولت برای صدور پشم و پنبه یا منع صدور پشم و پنبه صادر میشود و این اسباب نگرانی مردم شده (صحیح است) يك نامه و يك تلگراف مفصلی است در این خصوص که يك قسمتهايش را بنده میخوانم برای

اینکه زیاد وقت مجلس را نگیرم خلاصه اینکه يك روز بدون مطالعه و بدون مقدمه و بدون مشورت با ارباب بصیرت یا لااقل با اطراف بازرگانی تصویب نامه صادر میشود که صدور پشم و پنبه آزاد است (صحیح است) روی این تصویب نامه معلوم است که عمدهای از زارعین و مالکین و دام پروران يك معاملات می کنند هنوز یکماه و دو ماه نگذشته تصویب نامه می صادر میکنند و صدورش را منته میکنند بدون آنکه دولت واقفاً متوجه شود که در نتیجه صدور این دو تصویب نامه ضد و تقیض چه خساراتی بتجار و دام داران متوجه می شود و چه اشخاصی ورشکست میشوند (شوشتری - و بطور جلوی کشت پنبه گرفته می شود) و همینطور البته از توسعه کشت و از توسعه تولیدی پشم کاسته می شود مرض مردم روی این تصویب نامه يك حسابهای می شود يك معاملات می شود و بالتبینه اشخاص بدون جهت متضرر و ورشکست میشوند و يك اشخاصی بدون جهت منتفع می شوند (صدری - مصرف داخلی را هم باید در نظر بگیرد) راجع بمصرف داخلی هیچکس متکر نیست در درجه اول همه علاقه مند هستند که کارخانجات داخلی کشور خوب کار کنند و محصول در دسترس عموم قرار بگیرد و پنبه مالی کارگرها تقویت بشود و سرمایه دارانی هم که واقف سرمایه شان را بمصرف رسانده اند و کارخانه تأسیس کرده اند و زحمت کشیده اند آنها هم يك منافع می برند (شوشتری - بشرطی که آنها هم بقیه عادلانه بخرند و زارعین را بیچاره نکنند) حالا اگر آقایان بيك قسمت از متن این نامه ها و تلگرافاتی که کرده اند توجه بفرمایند ملاحظه خواهند فرمود که هم شکایات نموده اند و هم راهنمایی کرده اند و نظرشان این نیست که کارخانجات تعطیل بشود. آیا دولت و وزارت اقتصاد ملی با این دستگاه عریض و طویل خود يك آماری يك احصائیه ای دارند که مقدار محصول پشم و پنبه را بطور دقیق در دست داشته باشند و میزان مصرف پشم و پنبه داخلی و احتیاجات کارخانجات را هم بدانند؟

بنده یقین دارم که جواب این سؤال بنده منفی است و این صورت را ندارند اگر داشتند در ایامی که تصویب نامه برای منع صدور صادر میکردند معین می نمودند که از صادرات پشم و پنبه چند درصد برای کارخانجات و مصرف داخلی بفرشند و چند درصد هم صادر کنند (صحیح است) آن وقت اصلاً جای اشکال باقی نمی ماند و این مطلبی که عرض کردم مردم متوجهند و در شکایاتشان هم نوشته اند و دولت هم متأسفانه توجه نفرموده منظورم هم از دولت که مرض کردم دولت تازه سرکار آمده و خیلی خوشوقتم که شخصیت های برجسته و درست در این دولت هستند مقصودم هم معامله نیست بهمین دلیل هم بدولت رای اعتماد دادم و امیدوارم که برایم توجه بفرمایند و ترتیبی بدهند که نه تنها موکلین بنده یا موکلین نماینده گان خراسان بلکه تمام مردم مملکت که از این بابت نگرانی دارند خاطرشان آسوده بشود (صحیح است) مرض کنم این نامه ایست که توسط بنده تقدیم مجلس شورای اسلامی نموده اند چون خیلی مفصل است بنده يك قسمتش را که لازم است و راهنمایی هم کرده اند میخوانم بعد از مقدمات مفصلی می نویسم.

شما را بشد! در متن تصویب نامه ها دقت فرمائید میگوید پس از آنکه احتیاجات کشور تأمین شد نسبت بصدور مازاد ۰۰۰۰۰۰۰۰ آیا فروشنده گان اولیه که باید احتیاجات را مرتفع نمایند چه اشخاصی هستند اگر شما سراغ ندارید ما بشما نشان دهیم فروشنده گان اولیه همان طبقات دست بدهنی هستند که بالنسبه بسیارین بیچاره تر و فقیرترند چرا؟ چون بانکهای شامبلونر هارا تقویت میکنند نه ضعیف را تازه وقتیکه اختیار بدست خریداران کارخانجات داخلی افتاد بهر کدام مراجعه شود خواهند گفت ما احتیاج نداریم (صحیح است) تا وقتیکه پشم و پنبه را به پست ترین قیمت از دست طبقه زمینکش برابند (شوشتری - کیلویی دو ریال) که اینک گذشته نشان داد و اولیاء محترم دولت بدون گرفتن کوچکترین بند و تاجر به باز همان تاریخ تلخ گذشته را تکرار فرمودند. آقایان ما نیکوگویم کارخانجات و کارگرها یا قالی بافها برادر ما نیستند و باید از کسب و کار بمانند خیر ما مثل آقایان هیئت وزراء فکر نمیکنیم ما میگوئیم باید احصائیه مصرف پشم و پنبه کارخانجات را بدست آورد و میزان محصول پشم و پنبه کشور را هم بر آورد نمود بعداً تصویب نامه صادر کرد که هر کس میخواهد پشم و پنبه صادر نماید يك عشر یا دویز آنرا برای مصرف کارخانجات داخلی باید تحویل گمرکات یا بانک ملی هر محل نموده و بهاء آنرا بطور ثابت بقرار کیلویی فلان مبلغ دریافت دارد (شوشتری - بقیه روز) و بعداً برای فر آورده های کارخانجات با توجه بظننه جانی که پشم و پنبه آنها داده میشود مظنه ای قائل شوند که همه جهتاً مراعات عدالت شده باشد و هر تصویب نامه بدخواه سرورزید صادر نکرد تا هم مصرف داخلی تأمین و هم حق طبقه سوم بیخا نرود (ملاحظه فرمائید چقدر خوب شکایت کرده اند و چقدر خوب بیان کرده اند) آقایان نماینده گان محترم بیائید به ضجه و ناله های مظلومانه ده میلیون رها باو کشاورزان و تاجر محترم ولایات قبل از آنکه آتش قهر خداوندی ظاهر شده و خشک وتر را بسوزاند گوش داده باین بی عدالتی ها خانه و بیش از این رضای بادبار و فلاکت این مردم بدبخت نشوید و در زیر این نامه چندین امضاء هم هست که تقدیم مقام ریاست میکنم که شرح لازم برای دولت مرقوم بفرمایند و امیدوارم جناب آقای وزیر دارائی و جناب آقای وزیر اقتصاد ملی که اینجا تشریف دارند توجه بیشتری بفرمایند (شوشتری - همه استدعا داریم که باین موضوع توجه بیشتری بشود) (صدری - باید توجه بشود تمام کارخانجات قالی خوار و پنبه است) عرض دیگر بنده راجع بشکایات کتبی و تلگرافی است که از طرف عمل شرکت کارخانجات قند ایران رسیده است اهمیت وجود این کارخانجات قند در حیات اقتصادی کشور براحدی از آقایان پوشیده نیست اگر این کارخانجات نبود سالانه مبالغ کلی بایستی بمصرف وارد کردن قند و شکر میسراندم و تمام هم باید ارز از کشور خارج میشد این کارخانجات يك کمک بزرگی به مملکت میکنند ولی باید مصرف این کارخانجات را زارعین و رعایای چندین کار تهیه کنند باید آنها را تشویق کرد باید وسائل کار را در دسترسشان گذاشت باید با آنها بدر داد مساعده داد تا آنگاه که داد و انواع و اسالی که لازم است برایشان فراهم کرد

(فقیه زاده - باندازه کافی بند نمی دهند) با کمال تأسف و هینطور که آقای فقیه زاده فرمودند بندر را بوقوع بزارعین نمی دهند و اگر هم بدهند کم میدهند و تبعیض میکنند در موقع تحویل گرفتن چندین نه تنها تسهیلاتی برایشان قائل نمیشوند بقدری اشکال تراشی میکنند که امسال محققاً بدون مبالغه ربع محصول چندین مشهد که میزان کلش در حدود ۱۲۰ هزار تن است فاسد شد و از بین رفت و کارخانه قند تحویل نگرفت (شوشتری - مثل سالهای پیش) بله مثل سالهای پیش قیمت چندین را که میخواهند بزارعین بدهند بجای اینکه مساعده داده باشند و بعد در موقع تحویل چندین کسر میکنند و بقیه را بدهند (فقیه زاده - مدتی است چندین تحویل داده اند پول چندینشان را نمی دهند) صحیح است علاوه بر اینکه اینکار را نمیکنند بجای چندین سال گذشته را هنوز عده ای از زارعین طلبکار هستند

شوشتری - رشوه بدهند بگیرند
رئیس - آقای شوشتری شادانم صحبت می کنید بشما تذکر میدهم.

مکرّم - البته باید بنده این نکته را تذکر بدهم که کارخانه قند مشهد خیلی خوب کار میکند و زحمت هم میکنند ولی از مرکز تقویت نمیکنند و علاوه کارشکنی هم میکنند ها و نه بر این مناقصه ها می است که برای حمل ذغال سنگ و چندین برای کارخانجات بعمل میاید که عمدهای از خراسانها شکایت کرده اند و تقاضا نموده اند که کتک تراشان را در مجلس فرات بکنم این تلگراف را برض آقایان نماینده گان محترم می رسانم که دولت هم مستعضر بشود و استدعا میکنم که فوری ترتیب اثر بدهند بعد از عنوان مطلب «باینکه در سنوات اخیر اولیای محترم دولت توجه پیدا کرده اند که راه نجات دادن اهالی شهرستانها از فقر و فلاکت اینستکه تا اندازه ای اموراتشان را کشور بخرد و شان را گذار کرده مع الوصف چون عمدهای نفع برست که معلوم نیست تا کی از تکیدن خون طبقات سوم و چهارم میسر میشوند و بهیچوجه حاضر نیستند از این سفره کسرتده حده دست برد دارند در این وضعی است اسف آور موضوع حمل و نقل و باربری قرار گرفته که منجمله استان هم گرفتار همین بدبختی است هر موقع هم باری از ذغال سنگ، شکر، غله، چندین و غیره مربوط باستان خراسان آماده حمل میشود باینکه در مشهد و سائل باربری بیش از لزوم موجود و اغلب بشکاهما و صاحبان ماشین دست روی دست گذارده یکبار و پیریشان نگران آینده خود و عائله شان میباشد عده معدودی که در تمام مراحل سر آنها از زیر آب بیرون می آید بلافاصله بدست ویا افتاده بانواع و اقسام تشبثات و حیل و نیرنگ متصل و باهمراه نمودن بعضی از عمال مربوطه که در اساس کار مداخله دارند موضوع باربری را بیل خود و نفع خود خانه میدهند یکی از مواردیکه الساعده در دست اقدام و هرايش مارا ثابت و معزز میکند قسمت مناقصه حمل ذغال سنگ سال جاری کارخانه قند آبکوه مشهد است بدون اینکه بشهد اطلاعی بدهند یاد ر محل آگهی لازم را منتشر نمایند سربسته در مرکز آگهی با ضرب الاجل تا ۱۴ اردیبهشت ماه ۴۰ صادر و بطور یقین همان دستهای مرموز داخل کار شده و موضوع را بیل خود انجام میدهند پس از تنظیم همان پایک دنیا نازو کرشمه بشهد آمده همین ماشین -

دارهای محلی مجبورند بار مورد بیمانی را با نرخ کمی حمل و جیب بیمانکار را بر نمایند و روانه تهران نمایند جناب آقای نخست وزیر اگر قرار باشد حمل ذغال کارخانه قند مشهد را در سال جاری بدون اطلاع بشگاه باربری و اشخاصی که وسيله دارند بهترانی یا همدستان او در مشهد بدهند پس تکلیف یکمده که بهمین امید و بار فروش تمام هستی خود یکدستگاه کامیون تهیه و خود را آماده کار کرده چیست تصدیق خواهید فرمود این طرز عمل نارضایتی ملت را بیش از پیش فراهم کرده و موجب خواهد شد که آتش نهفته زیر خاکستر روشن گردد و اسباب زحمت ملک و ملت را فراهم نماید برای جلوگیری از هر گونه تصور ناشایسته استدعا داریم امر مقرر فرمایند خیلی فوری بشرکت کارخانجات قند و سایر مقامات مربوطه ابلاغ شود که آگهی مناقصه حمل اجناس مربوطه باستان هم را محل خود منتشر و حمل آنرا بخود محلیها و گذار و اجازه ندهند باین عملیات ناچوانه رانه که از انصاف و وجدان هم دور است بنا رضایتی و برایشانی مردم افزوده شود در خانه چنانچه موافقت یا توجه فوری نفرمایند و حمل ذغال مشهد بهترانی یا همدستان آنها در مشهد و گذار گردد دارند گان وسائل نقلیه در مشهد ناچار خواهند شد شخصاً برای حفظ حق خود اقدام و بیدبختی شان خانه دهند انتظار پاسخ تلگرافی داریم چهار پنج ورق امضاء اشخاصی است خواستم مرض کنم که لمن این تلگراف نشان میدهد که واقفاً مردم را هصبانی کرده اند و ناراحتشان کرده اند (صحیح است) قسمت شرکت کارخانجات قند جزو سازمان برنامه است زیرا نظر جناب آقای دکتر نغمی و آقای دکتر نغمی مرد بسیار شایسته و توانا و خد متکذاری است و در هر مقامی هم که بوده اند واقف خدمت کرده اند (صحیح است) و خوب از عهده بر آمده اند (فقیه زاده - غیر از قزوين که فکری برای آب آن نکرده اند)

رئیس - آقای مکرّم وقت شما تمام شد
مکرّم - چشم. مرض کنم بنده از ایشان هم تشکر میکنم و ازدولت هم استدعا دارم که توجه بیشتری نسبت بوضع تشکیلات شرکت کارخانجات قند ایران بکنند و اصلاحاتی در آنجا بعمل بیآورند.

رئیس - وارد دستور میشود آقای فرزند
(۳- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر کشاورزی)

فرزند (وزیر کشاورزی) آقای معذل دوسؤال از وزارت کشاورزی فرموده بودند بنده برای جواب سوالات حاضر هستم و يك لایحه ای هم هست که تقدیم مقام ریاست میکنم.

رئیس - این لایحه یکمسیون مربوطه فرستاده میشود و برای جواب سوالات هم چون سه چهار لایحه در دستور است وقتی تمام شد يك روز را برای سوالات معین میکنیم آقایان میدانند که بواسطه نبودن کمسیونها خیلی لوابج مانده امروز آقایان تکلیف کمسیونها را معین بکنید.

ناصر صدری - آقای رئیس تکلیف یکدوازدهم را معین بفرمائید.

رئیس - تکلیف کمسیونها باید اول معلوم بشود آنوقت یکدوازدهم. آقای حاذقی طبق ماده ۹۰ آن جلسه وقت خواسته بودند که بامروز موکول

شده بود
(۴- بیانات آقای حاذقی طبق ماده ۹۰)

حاذقی - عرض کنم که من این اولین باری است که از ماده ۹۰ استفاده میکنم و برخلاف عادت معمول آنجا را که میخواهم بگویم نوشته ام در مجلس شورای ملی قرائت میکنم آقایان همستاران محترم مرا میشناسند که موافقت من از دولت جناب آقای هلاه بهیچوجه روی هیچ شائبه ای نبوده است و صرفاً روی احساسات وطنی و ملی و تشخیص سیاسی بوده چون بطوریکه خود آقایان محترم هم در این فکر همراه هستند معتقد بوده و هستم که این مسئله ملی شدن نفت ایران يك مسئله مهمی است که بایستی در يك محیط آرام و بدست يك دولت مورد اعتماد ملت و مجلسین اجرا بشود مقتضی ندانستم که روی تشنج و صحبتهایی که خلاف مصلحت مملکت باشد تولید اشکالی برای مملکت بشود این بود که با کمال صمیمیت از دولت دفاع کردم ولی بکنکار از همکاران محترم مطالبی را اینجا فرمودند که شایسته نبود از یکطرف همکار مجلس که تعقیب نکرده و بدون مطالعه باری حق و وجدان بگذارند و يك مطالبی در واقعیت بگویند یکی از نماینده گان - کی بود؟ اسم نمی برم و با کمال احترام هم عرض میکنم که دوره تسلسل هم پیش نیاید و جواب نداشته باشد فقط يك توضیح میدهم

در جلسه های اخیر مجلس شورای ملی که باقتضای تشخیص و اجتهاد سیاسی خود و تصمیم فرا کسیون جوان که عضو آن هستم از دولت آقای هلاه حمایت می کردم یکی از همکاران که مخالف دولت هستند برخلاف حق و انصاف چند بار مرا هدف حمله های ناروا قرار داده و سعی کردند طرفداری مرا از ایندولت که با گواهی خدای قادر متعال صرفاً روی مصلحت اندیشی مملکتی بوده مبتنی بر هدهای کوچک و اغراض شخصی معرفی بکنند.

وله اینک ماده ۹۰ نظامنامه مجلس شورای ملی مرا بدفاع از این حمله مجاز کرده چون مجلس شورای ملی را با فرصت کم و وظائف بسیار سنگین ملی که دارد جای مذاکره های خصوصی نمی دانم از حق قانونی خود گذشتم و معتقد بودم هاسکونه که عمده بسیاری از خدمتگذاران این کشور از مرده وزنده بیگانه مورد حمله های ایشان قرار گرفته و اکثر آ مجال دفاع ندارند صلاح در این است که من هم بسکوت پاسخ دهم.

دوستان خیر اندیش مصلحت دیدند بمنظور رفع سوء تفاهم از کسانی که مرا نمی شناسند ضرورت دارد از خود دفاع کنم و اینک برای یکبار برخلاف بی باطنی خود و صرفاً جهت جلوگیری از افشاء شیبه پاسخی به اسنادات ناروای ایشان میدهم هر دولت و مجلس هم موافق دارد و هم مخالف و این امر منحصراً بدولت و مجلس ایران هم نیست ولی در هیچ جای دنیا سابقه ندارد که وکیل مخالف بجای انتقاد صحیح و منطقی از کار دولت و ارائه طریق بهتر برای اداره امور مملکت به ناسزا گوئی و تهمت بپردازد و بقصد احراز وجهه با گمراه کردن افراد کم اطلاع هر کس را موافق با عقیده یا روش او نیست بیاد فحش و بدگویی بگیرد.

همکار مجلس بمن نسبت دادند که از هر دولتی

بشترتانی کرد و بر روی نظر شخصی بوده و چون نمیتوانستند هیچگونه نسبتی دیگر بن بدهند موضوع قبول خدمت سرپرستی حجاج ایرانی را در دو سال پیش و نمایندگی در کنفرانس بین المللی کار را در سال گذشته دلیل فرض شخصی من یاد کردند و در جلسه اخیر هم صحبت از خرم و محصول جهرم که هنوز بر استی نمی دانم مقصود ایشان چه بوده بیان آوردند.

من از دروزیکه یا خدمت اجتماعی گذاشته ام بین خود و خدای خود عهد کرده ام که جز بنیت خدمت به مملکت و سوسی در نبودن زندگی مردم کشور کاری نکنم و سوسی نگویم و قدسی بر ندارم و همواره از پیشگاه آفریدگار توانا موفقیت خواستام که عهد خود را به پایان برسانم. از خدای خود همیشه شکر گذار بوده و هستم که منت بر ندهد خود گذاشته و موفق داشته که خالصاً لوجه الله تمام وقت خود را بدون اندک تفریح مادی از هیچکس در راه خدمت ملت و مملکت صرف کنم و کوچکترین احتیاجی در خود از کسی احساس نکنم و خود را فنی و مستغنی از همه خلق و تنها محتاج حق بشناسم.

موضوع قبول خدمت سرپرستی حجاج ایرانی که طابق تصویرنامه دولت بعهده من گذاشته شد صرفاً باقتضای انجام یک وظیفه اسلامی و وطنی بوده و این خدمت را برای کمال و بدون دریافت و توقع دیناری حق الزحمه انجام داده ام و بیش وجدان خود سر بلندم که در آن مسافرت علاوه بر تسهیل انجام فریضه حج عده ای از برادران هم وطن در طول راه و در شهرهای مقدس مکه و مدینه اساساً در راه رفح سوء تفاهم بین فرقه امامیه و دیگر فرق اسلامی قدمهایی برداشتم و پس از مراجعت تا کنون نیز در این رشته برای کمال خدمت میکنم مسئله تقویض مأموریت شرکت در کنفرانس بین المللی کار هم که بنا بصوبه هیئت دولت وقت انجام گرفته در نتیجه این بود که سه سال متوالی در شورای عالی کار باز بطور رایگان همکاری کرده و در تهیه و تنظیم قانون کار زحمت کشیده بودم و آنهم بدون یکدینار مخارج مسافرت ضمن توقف در زون بخرج خود برای معالجه انجام دادم و پس از ختم این کنفرانس در چند کنفرانس بین المللی دیگر نماینده گمی از مملکت خود شرکت و در هر کجا بنفع کشور خود صحبت و خدمت کردم و این مراتب در گزارشهای رسمی نیز منعکس است.

بنابراین نه تنها من توقع خاصی از دولت ها نداشته ام بلکه نتوانستم بجای یک مأمور که مبالغی مخارج مسافرت و فوق العاده دریافت میداشته از اینراه هم کمکی بفرزانه دولت کرده باشم.

راجع بفرما و محصول جهرم که در جلسه گذشته بآن اشاره شده لازم است باستحضار خاطر همکاران معترم برسانم که این جانب نه تجارت دارم و نه در شرکتی عضو هستم و نه هیچگونه درآمد و منافع مالی در حوزه انتخابیه دارم و از دوزده ۱۴۰۰ مجلس شورای ملی که اهالی جهرم در شرایط انتخابات آزاد مراد نتیجه حسن اعتماد و مشاهده خدمات صادقانه دوره زندگی پنداشتگی انتهاب کردند مختصر علاقه مندی و حتی خانه خود را از دست دادم و هم اکنون با اینکه هیچ علاقه مادی ندارم در تمام نارس مخصوصاً جهرم حوزه

انتخابیه ام بهر کجا وارد شوم منزل من است و مرا با کمال احترام پذیرائی می کنند و اگر مقصود کمک به صادرات محصول مردم جهرم است باید عرض کنم که این خود بیاری خدای متعال یکی از انتقادات تاریخی من است که نتوانستم با جمع آوری مبلغ بیست میلیون ریال از عطیه ملوکانه و بنگاه آبیاری و افراد خیر شرکت بزرگی برای تأسیسات آبیاری و تأسیس یک مرکز بزرگ مولد و نصب یکصد الکترو پمپ برای آبیاری نخلستانها و مزارع محل بوجود بیاورم و خود برای کمال در بهشت مدینه آن خدمت کنم و سطح بهره برداری از محصول خرما و مرکبات آن شهر را بالا برم و مقدمات بست بندی و صادر کردن آنها را فراهم آورم امیدوارم خدای بزرگ بایشان هم توفیق بدهد که بجای گذراندن وقت خود باینگونه مطالب در راه بهبود اوضاع کشور و مردم مملکت و مخصوصاً حوزه انتخابیه خود قدم های مفیدی بردارند همین طوریکه قبلاً عرض کردم این برای همیشه بود و دیگر هم راجع بخورم عرضی نخواهم کرد و راجع باین دو سه نفر متخصیص هم آقای دکتر راجی فرمودند که در نتیجه اقدامات وزارت کار امروز با آقایان کار داده شد و رفتند.

۵- طرح و خاتمه مذاکره در لایحه اجازه پرداخت حقوق و هزینه کل کشور بابت فروردین ۱۳۳۰

رئیس - چون راجع بانتهای کمیسیونها پیشنهادات زیادی رسیده است اگر آقایان موافقت بفرمایند امروز همان یکصد و دوازدهم مطرح شود و کمیسیونها برای جلسه آینده بیان لایحه یکصد و دوازدهم قرائت میشود.

جمال امامی - آقای رئیس بنده پیشنهادی کرده ام.

(شرح زیر قرائت شد)
مجلس شورای ملی چون بودجه سال ۱۳۳۰ کل کشور تاکنون تصویب نشده است لهذا برای اینکه موجبات پرداخت حقوق و مزایای قانونی کارمندان و معارف فروردین ماه فراهم باشد ماده واحده ذیل با قید فوریت پیشنهاد تصویب آنرا استدعا مینماید.

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود حقوق و مزایای قانونی کارمندان و خدمتگزاران و معارف مستمر و غیر مستمر وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای دولتی و سایر معارف منظور در بودجه کل کشور را در فروردین ماه ۱۳۳۰ در حدود یک دوازدهم اعتبارات سال ۱۳۲۹ مندرج در فهرست و لوائح منظم بگزارش های شماره ۴ و شماره ۱۱ مورخ ۲۱ تیر ماه و پنجم دیماه ۱۳۲۹ بتصویب رسیده و در سال ۱۳۳۰ مورد پرداخت دارد با رعایت مقررات لوائح مذکور و سایر قوانین و مقررات مالی و در نظر گرفتن بیکر اعتباراتی که در بودجه پیشنهادی سال ۱۳۳۰ تقابل یافته از محل درآمد عمومی کشور پرداخت نماید. اعتباراتی که در ۱۳۲۹ کمتر از دوازده ماه پیش بینی شده بباخذ اعتبار یکماه و همچنین تفاوت اعتبار بودجه اداره کل خالصه و اعتبار بودجه نگاهداری و ساختمانی گفتار گاهها موضوع ردیف

۱ و ۲ لایحه شماره ۵۸۲۳۳ بتاريخ ۲۹ آبانماه ۱۳۲۹ در فروردین ماه سال جاری بپس از یکصد و دوازدهم اعتبار مربوط منظور در بودجه سال ۱۳۲۸ که در سال گذشته نیز به همین مآخذ مورد عمل قرار گرفته قابل استفاده خواهد بود و نیز حقوق و کمک فروردین ماه کارمندان رسمی پایه دار سازمان برنامه هفت ساله که بوزارتخانه ها و ادارات منتقل شده اند در حدود یک دوازدهم اعتباری که برای حقوق و کمک سالیانه آنها در نظر گرفته شده قابل پرداخت میباشد.

نصرت وزیر
حسین علاه
رئیس - پیشنهادی آقای جمال امامی کرده اند که قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد میکنم که لایحه یکصد و دوازدهم از دستور خارج شود. **جمال امامی**

جمال امامی - خواهش میکنم به آقایان بفرمائید بیایند بنده عرضی دارم آقایان وزرا هم تشریف بیاورند (اسلامی) شما مطالبتان را بفرمائید کم کم می آیند (در این موقع آقای وزیر کشور میخواستند از جلسه خارج شوند) آقا شما کجا تشریف میبرید؟ بفرمائید بنشینید فریاد ما باینخواهیم متوجه شویم یا متوجهیم الان یکساعت و نیم است تمام حرف ها چه شخصی وجه غیر شخصی چه ضروری وجه غیر ضروری زده شده ولی حرفهایی که مربوط بامور مبتلا به مملکت است گفته نمیشود (صحیح است) بنده صبح از منزل بیرون آمدم در خیابان انتظام السلطنه منزل من است یک دبستان دخترانه است دیدم دختر های ۱۰-۱۲ ساله را صاف بندی کرده و برای مهدوی با کارگران خوزستان و برای میتینگ می برند یعنی دختر های من و شماره ۱۰-۱۲ ساله را برای دادن میتینگ میبرند حالا هم این دخترها خواهند آمد جلوی مجلس برای اینکه با کارگران خوزستان دختر ۱۰-۱۲ ساله مهدوی بکنند ما آمدیم خواستیم یک شری را از سر کشور بکنیم حالا یک عده ای ماجراجو آمده اند ایتر وسیله دست آویز قراردادها اند برای نابودی کشور (صحیح است) آقا آخر من بدولت شما چی بگویم؟ دهها ماده قانون دارید برای جلوگیری از این ماجراجویی راستی اگر نمیتوانید قدرت ندارید از این قوانین استفاده بکنید جلوی این هارا ول کنید بگذارید آزاد باشند اینها در تحت حمایت سرنیزه خارجی با ما مبارزه کردند ما نهراسیدیم بگذارید ملنی بشوند ما مبارزه میکنیم تا ملت ایران متوجه بشود آقا این چه اوضاعی است؟! شما سنگترا بسته و سنگ را گشوده اید شما در این مملکت چه خواهید کرد آخر با میتینگ دختر ۱۰-۱۲ ساله که شما نمی توانید مواجهه بکنید آقا آخر این آتشی است که الان از زیر خاکستر دارد بیرون می آید بنا بر این باین طریق شما میخواهید مملکت را اداره بکنید؟ باین طریق ما میخواهیم قضیه نفت را حل بکنیم؟ با این طریق استقلال مملکتان را حفظ بکنیم؟ آقا آخر شما را بعداً اولاً مجلس شورای ملی در گفته هایش باید مواظب باشد چیزهایی که این ماجراجوهارا جری بکنند نگوید (صحیح است) در دوره چهاردهم غالب آقایان اینجا

تشریف داشتند بیست هزار سی هزار مهاجر تحت حمایت سرنیزه خارجی و تحت حمایت دولت در اینجا برای کشتن ما جمع میشدند و ما با آنها مبارزه میکردیم در بجزوه قدرت پیشه وری ما در آذربایجان با آنها مبارزه میکردیم اعوان خود من، انصار خود من، خوششان من را آنها کشتند، شکم دریدند، پاریدند، سر بریدند ما نهراسیدیم بالاخره هم نابودشان کردیم اگر راستی دولت قدرت ندارد بگذارد ملت ایران خودش تکلیف خودش را با اینها بکسره بکند آقا ما نمی راسیم ولی آقا اینها رفته اند زیر پرده کارشان را میکنند مملکت را باین تشنج انداخته اند دخترهای ۱۰-۱۲ ساله ما را هم میآورند میتینگ میدهند شما هم کاری نمی کنید آقایان نه خود...

رئیس - آقای جمال امامی راجع بپیشنهادتان بفرمائید.

جمال امامی - آقای رئیس اجازه بدهید تمام این پیشنهادات این دستورات فرع بر این است مملکتی باشد بودجه فرع بر اینست که مملکتی باشد حماسه سرائی فرع بر این است که مملکتی باشد و قتیکه مملکت مادچار این وضع شده است تکلیف ما اینست که بدولت بگویم آقا برو و بهر قیمتی هست جلوی این رجاله بازی را بگیر (صحیح است) و گرنه ما مملکتی نخواهیم داشت که اینجا بنشینیم و صحبت بکنیم. آقا درغائله آذربایجان و دوره ۱۴ هزاران نفر در این مملکت بجزم اینکه پرچم ایران را حفظ کرده کشته شدند کسی نیامد در اینجا از آنها قدر دانی بکنند یا بگویند یک دقیقه سکوت بکنند حالا به دستور اجنبی یک عده ای میخواهند مملکت را با آتش بکشاند و ما هیچ چیز نگوییم معلوم است جری میشوند.

رئیس - راجع بپیشنهادتان چیزی نگفتید پس بپرسید؟

جمال امامی - آقای وزیر کشور باید توضیح بدهند بنده میگویم.

رئیس - شما چیزی راجع بپیشنهادتان نفرمودید، هیچ مربوط نبود.

جمال امامی - پیشنهاد کردم که اول این قضایا را باید در نظر گرفت بعد بودجه را. ناموس مردم دستخوش یکدهه رجاله شده.

رئیس - آقای وزیر کشور

وزیر کشور - بنده فرمایشات جناب آقای امامی را تصدیق میکنم متأسفانه در ایندست وضعیت طوری بود که تقریباً اختیار از دست دولت های وقت خارج شده بود از دیروز هم این مسئله را ما اقدام کردیم امیدوارم جلوگیری بکنیم. میتوانم اطمینان بدهم که بعد از این با کمال قدرت همانطور که در نظر دارند ما هم در وظیفه خودمان قصور نمیکنیم انشاءالله به ما خواهید دید که اقدام خواهیم کرد.

جمال امامی - پس میگویم پیشنهاد ما را **رئیس -** یکصد و دوازدهم مطرح است آقای اسلامی بفرمائید.

اسلامی - بنده بایک دوازدهم البته اسم بوسی کردم در ستون مخالف نه از اینجهه مخالفم

که دولت یک لایحه ای آورده یا اینکه مخالف با پرداخت حقوق کارمندان دولت بلکه مخالفت بنده بطوریکه ملاحظه می فرمائید یک مخالفت اصولی است و اگر بودجه کل کشور هم باین طریق که دولت های بعد از شهریور آوردند آنها مطرح بود باز هم بنده مخالفت می کردم حالا آقایان شاید تعجب کنید که من بطور هم بایکصد و دوازدهم و هم با بودجه مخالفم بایکصد و دوازدهم از اینجهت مخالفم که مانع داریم چرا بودجه کل کشور مطرح نشده که هم دست دولت در مخارج ضروری باز باشد و هم اینکه نمایندگان مجلس وظیفه خطیری که در رسیدگی نسبت بدخل و خرج مملکت دارند با دقت انجام دهند اما باین بودجهها چرا مخالفم برای اینکه بنده عقیده دارم که ثلث این مخارجی که در بودجه کشور هست بلکه نصفش زائد است و بصرف امور تولیدی نمی رسد بنده اگر یک روزی وزیر دارائی بشوم نصف این بودجه را حذف خواهم کرد و بسیاری از وزارتخانه ها و بنگاهها را تعطیل می کنم بانک رهنی، شرکت بیمه وزارت کشاورزی یک قسمت از وزارت جنگ هیچکدام ببرد مملکت نمی خورد بنا بر این بنده که مخالفت می کنم نه از نظراین لایحه یک دوازدهم است اطمینان دارم که دولت مجبور است برای حقوق کارمندان دولت الان متوسل بشود بدوازدهم و البته مجلس هم تصویب خواهد کرد یک سلسله مطالبی که بنده تمام با اسناد اینجا بیان خواهم کرد و اولین دقه ای است که بنده کتب آوردم توی مجلس تا آنجائیکه میسر باشد بنده در این نسیسات یک قسمت از مطالب را بیان می کنم وزارت دارائی جناب آقای وارست اوضاعش خیلی خراب است شما تصدیق کنید ولی بر اثر اهمال یا عدم قدرت وزرای بعد از شهریور مخصوصاً از یکسال باین طرف بکلی دستگاه وزارت دارائی فلج شده و مخصوصاً قسمت درآمدها که آقا دارند سر و صورتی می دهند از بین رفته. بنده اینجا الان مدارکی دارم راجع بیرونده مالیاتی راجع به کسب های عجیب و غریب راجع بکلاهبرداریهایی که از خزانه دولت می شود و ثابت می کنم اینجا که نصف بودجه وزارتخانه ها صرف کارهای بیهوده می شود. بنده تمام خرابکارها و سوء استفاده هایی که بعضی از مأمورین در تمام وزارتخانه ها کردند بنده همه را مدارک دارم باشماره و شماره یک شصت و هفت نفری از اوضاع خراب وزارت مالیه بیان می کنم بعداً اگر فرصت شد بسیار وزارتخانه های بردارم ولی قبل از اینکه وارد مطلب بشوم این موضوع را خواستم عرض کنم که یک تصویب نامه ای در سال ۲۴ تحت شماره ۱۴۴۶۴ صادر شده و هر گونه حکمتی که دولت بخواهد مراجعه کند باید با تصویب هیئت وزرا باشد بعد در سال ۲۸ تحت شماره ۱۳۸۱۹ این تأیید شده با اینحال یکی از وزرای وقت که بنده نمی خواهم وارد افراد بشوم چون طریقتی با اشخاص ندارم و عرض کردم صحبت بنده کلی و عمومی است دستوری تحت شماره ۱۶۱۴۹ در ۲۸ داده است و سه چهار نفر را (صاحب جمع اسمایشان را بگویند) بنده بعضی در این اشخاص ندارم و اسمشان را هم در اینجا دارم ولی نمیخوانم دستوری دهنده طبق این شماره که هر وقت وزارتخانه ها حکمتی دارند بایستی باین چند نفر مراجعه کنند

(بعضی از نمایندگان - اسمی شان را بگویند) چون نظری باشخص ندارم نمی گویم در خارج ممکن است به آقایان بگویم. عرض کنم بر اثر این دستور و اعمال نظرها بعضی از مأمورین وقت در بسیاری از حکمتی بر علیه دولت رای داده شد حتی مدعی آمده باند هزار تومان اقامت معرفی کرده بعد که بکمک مراجعه شد چنان حکمان گفتند که آقا یک میلیون بکنید قضیه معدن مس باینمندان چی بوده و مسائل دیگر حکمتی که دولت محکوم شده است الان در خزانه داری گیر کرده است این یکی از آنهاست اما خبرهای دیگری که بنده دارم راجع به حکمتی (امامی امری - حکمها کی بودند؟) (شوشتری - ابوموسی امری) عرض می کنم حضور جناب عالی بنده عرض کردم که در بودجه مملکت و در بودجه وزارتخانه ها از بعد از شهریور حیف و میلهای عجیبی شده و وزرای وقت باید آنقدر قدرت داشته باشند که اگر واقف کسی طلب مسلمی از دولت دارد صاف بپوست کنده اظهار بکنند و بهش بدهند و اگر ندادند هر کس هست باید پشت تریبون بیاید بگوید و اگر یک وزیر بیاید یک دولتی بیاید که تمام ارقام ریز بودجهها را از شهریور تا حالا رسیدگی بکنند بنده آنوقت به آقایان اطمینان میدهم و خواهید دید چه دزدیها شده برای روشن شدن ذهن آقایان نمایندگان عرض کنم از دولت بخواهند که بودجه ای که یار سال در ستون مخارج بوده تمام ارقام ریزش را ولو هر قدر باشد چاپ کنند بگذارند در دسترس نمایندگان و مردم تا بنده که عرض می کنم نصف این خرجها را باید زد تصدیق بفرمائید یکده از آقایان وزراء نمایندگان مجلس متفق وقتی که از کار بکنار میشدند دولت وقت چون میخواهد اینها را راضی کند میفرستد با آمریکا و هندوستان، ماوراء بحار که مطالعه بفرمائید آقا بفرمائید کمیسیون ارزش صورتش را بنده که یار سال چقدر ارزش داده و بچه اشخاص داده بنده بخاطر مبادی که در دوره قدرت زمان جناب آقای ساعد یک عده که وزیر بودند و با آنها کاری نمیتوانستند بدهند با آنها گفتند بروید هندوستان مطالعه بکنید چهارم رفتند هندوستان مطالعه کردند حالا چقدر خرج شده آنرا وزارت دارائی بهتر میدانند بعد بر کشتند آمدند گفتند که ما باید گونی بخریم از هندوستان در حالی که همان معامله موجب شد که کارخانجات گونی باقی ایران ضرر کردند چهار نفر چهارم آنجا ماندند و اینکار را کردند بنده عرض میکنم از این قبیل امور زیاد است بعضی که البته شهادت و حسن نیت داشتند در موقعی که وزیر شدند بعضی از پرونده ها را بچیران انداختند از خود آقای نجم الملکم هم پرسید وقتی ایشان وزیر دارائی بودند بنده بیکرته هم با ایشان مراجعه نکردم از خودشان پرسید ولی یک سلسله اقداماتی ایشان شروع کرده بودند که قابل تصحیح بود و بنده مکرر اینجا عرض کردم بنده حالا یک گزارش دارم که البته یک قسمتش را میخواهم البته اگر همتاش را بخواهم آقایان تعجب خواهند کرد منظوم به تأیید این حیف و میل هست که سر بیلیون ها میزند و بنده سه چهار سطر اول را میخوانم که آقای نجم الملکم خواستند این را تصحیح کنند ولی بعد در اثر تیشاتی مسکوت ماند طبق پرونده های موجود در اداره کل نظارت حسابهای اقتصادی آقای عبدالباقی شامی از سال ۱۳۲۱ رئیس

چون بودجه را ما پس گرفته ایم برای اینکه تعدیلی در آن بکنیم و البته سعی و اهتمام می کنیم که در اسرع وقت ما بودجه را تقدیم مجلس شورای ملی کنیم بنابراین اگر چنانچه بودجه را هم نکرده بودیم باز احتیاج داشتیم کاین لایحه یک دوازدهم را بیاوریم چون تصویب بودجه دودوسه روز ممکن نبود که انجام شود بنا بر این تمی و استدعای بنده این است که چون ماه تمام شده است و کارمندان اقلب دچار عسر و سختی هستند زودتر تصویب فرمائید که در پرداخت حقوق آقایان تأخیری نشود

اسلامی - بنده بموجب ماده ۹۰ یک عرضی دارم رئیس - ایشان که صحبتی نکردند

اسلامی - یک پیرونده ای فرمودند که مورد علاقه بنده است خواستم توضیحی عرض کنم رئیس فرمائید

اسلامی - بنده خیلی خوشوقت که در این دو دوره نمایندگی هیچوقت مراجعات مشروح یا نا مشروع مطلقاً نداشتم (صحیح است) بنده اینجا در موقی که آقای نجم الملک وزیر دارائی بودند بندهم که افتاده بودند از ایشان ذکر خبر کردم از ایشان بی رسید بندهم نرفتم وزارت دارائی خدمت ایشان بی رسید از همان اما آقای وارسته اینجا چون بنده یک اشاره ای بیرونه مرحوم سپهسالار کردم ایشان خواستند یک بی محنتی بکنند فرمودند پیرونده ای که مورد علاقه بنده بود برای اینکه سوء تهاجمی ایجاد نشود بنده چون حق دارم از نظر نظامنامه ای استدعا کردم که بنده اجازه بدهند چون یک شخصی هم یک کاغذهای بن آقایان نمایندگان منتشر کرده و بن بعضی از دوستان هم ایجاد سوء تفاهم شده بنده استدعا می کنم توجه فرمائید بنده این جا خودم چند مرتبه عرض کردم که دولت باید نمونه و سرمشق باشد و برای سایر مردم بنده اگر آمدن خانه یا زمین جناب آقای دکن هدایتی را که سند مالکیت دارند بر دم و تصرف کردم در صورتی که ۱۶ سال در تصرف ایشان بوده است ۱۶ سال است سند مالکیت دارند و آن وقت بنده بنده خواهند گفت آقای فرامرزی هم در کیهان مینویسند که عباس اسلامی شخص معتمدی است نمی نویسد آقای (فرامرزی) تا هم فراموشی است (خنده نمایندگان) ولی وقتی که دولت که مظهر و سبیل اخلاق باید باشد بیاد اراضی مردم را غاصبانه تصرف کند و ساختمان سیلو و گمرک بسازد و انکار نداشته باشد و تصدیق هم بکنند مالکیت و در تصرف اگر بنده وکیل نیامم از آن دفاع نکنم گنمی شود پس برای چه کیل هدمام بنده دعوائی کشکی که اقامه نکردم که بحکمت حسطنی جعفر مراجعه شود بندهم خودم مخالفم با حکمت ولی وقتی که وزارت دارائی (شخص شما که نمیشود گفت شما سوء استفاده کرده اید) دزدی می کنید وقتی که پیرونده را خرابند و دیدید که ۱۶ سال در اراضی مردم بوده اند و آن ها سند مالکیت دارند و انکار ندارند تمام مراجع رسیدگی کرده اند دادگاه آمده حکم داده همه این کارها شده و باید مطابق قانون مدنی شما ساختمان ها را خراب بکنید و اراضی را بدهید به صاحبانش یا این که رضایت او را فراهم کنید

آقای دکتر مغزلی استاد حقوق اینطور نیست ؟

مطابق قانون مدنی باید آقایان پس بدهید قانونی در سال ۱۳۱۶ در مجلس شورای ملی گذشت که اراضی که زیر راه آهن رفته دولت باید بقیه اراضی را با نرخ روز تصرف بپردازد با مقداری خسارت دیر کرد ولی دیگر قانون نگذشته است که بنده دولت حسن ، تقی اراضی مردم را ببریم و پولش را ندهیم اگر کم وزیاد است بفرستید دادگستری کارشناس رسیدگی بکنند بنده اگر آمدن پیش آقا توصیه کردم عرض کردم که جنابهایی که مرد با شهامتی هستید پیرونده را به عرو و زید نهدید و خودتان بخوانید اگر کسی حق مسلم دارد ، سند مالکیت دارد ، پشت این تزیین بیاید بگوئید و بفرستید بدادگستری و اما راجع باین پیرونده بنده دفاع از این شخص می کنم البته از نظر آشنائی که دارم پیرونده را بخوانید ببینید که در یک کار یک بیچاره ای را دولت ۱۶ سال است معطل می کند ولی در این قبیل کارهایی که بنده دارم و حتی وزیر دارائی وقت یا معاون وزارت دارائی وقت یا مدیر کل وقت شریک باشد وجه خیانتها می کنید بنده البته با آقا توصیه می کنم باز هم خواهم کرد اگر هم رسیدگی نکنید پیرونده آن را هم می آورد این جا که آقایان روشن بشوند که بنده از یک شخص ضعیفی دفاع کردم و هیچ منافع شخصی ندارم

رئیس - آقای آزاد

آزاد - بنده اسم خود را در لایحه موافق مشروط نوشتم ، موافق هستم برای اینکه معتمد حقوق کارمندان دولت باید زودتر پرداخت شود (صحیح است) و شرطی هم در آن جا کردم که این شرط من عبارت از این است که جناب آقای وزیر دارائی بودجه را زودتر بیاورند مجلس که تصویب شود (فروزی - با تامل حقیقی) برای اینکه در سال گذشته دیدیم ما که هزار میلیون تومان بلکه بیشتر پول این مملکت را دادیم و خرج کردند و آقایان نمایندگان نتوانستند در باره بودجه مملکتی اظهار نظر کنند و نه دولت توانست آن طوریکه باید از این پول استفاده بکنند ، آخر ماه یکدوازدهم یا دو دوازدهم آوردند و بعد هم تصویب شد و هیچ معلوم نشد چطور شد ، بنده می خواستم عرض کنم که تا بحال در این دو دوره که بنده در مجلس بودم در کمیسیون بودجه عضویت نداشتم ولی در کمیسیون برنامه بنده را انتخاب کردند و رتم آن جا و میخواهم یک نکته را عرض کنم که چه تاثیر زیادی دارد که بودجه مملکتی زودتر تصویب بشود و وقتیکه ما رقتیم سازمان برنامه و صورت خواستیم ، صورت در آمد و صورت مخارج را گفتند ۲۶۲ میلیون تومان ما خرج کردیم و در آمد داشتیم همین مبلغ هم خرج کردیم صورت این مخارج و در آمد را خواستیم دیدیم در مقابل این مخارج چیزهای عجیب و غریبی نوشته اند ۴۱۲ اتومبیل در سازمان برنامه بود ، این ها از صبح تا شام توی شهر میچرخیدند لویالستیک و بهترین میدادند و پول خرج سفر یک طیاره هم داشت (یک نفر از نمایندگان - و خیلی چیزهای دیگر) و ۹۱ نفر خانم هم در آن جا ماشین نویسی بود ، البته حقوق آن خانم ها هم بدرجات معین شده بود از هزار تومان بود تا سیصد و پنجاه تومان ما آمدیم

را رفع بکنند چهارکارخانه قند تأسیس کارخانه سیبان - خرید کارخانه مفره سازی و ظروف چینی - تأسیس کوره های صکوک پزی - بعد در اینجا آقای دکتر مغزلی فرمودند که چون در شهرستانها داروخانه نیست و بعضی داروخانه ها هم که هست آنها گران می فروشند ما گفتیم از طرف سازمان برنامه یک داروخانه ها می درست شود که مردم بقیه ارزان داروخان را بگیرند (یک نفر از نمایندگان - بسیار خوب فکری کردید) بعد راجع به موضوع مسلولین چون مسلولین زیادی در مملکت ما هست تصویب کردیم در بودجه که شش آسایشگاه در شمال و در شرق و در جنوب درست شود که در هر ناحیه ای که مسلول هست همانجا معالجه بشود و در هر ناحیه ای که مسلول دیده میشوند در همان نقطه معالجه بشوند

بعد برای اینکه کسی نتواند از این پولها سوء استفاده بکند بقول ما خراسانها آمدیم این را شش میخواس کردیم برای اینکه اولاً یک بصره ای آنجا گذاشتیم که از یک ماده باده دیگر نتوانند برونند بصره این است بصره ۱ - انتقال و جوه از ماده ای باده دیگر ممنوع است و در موارد ضروری به پیشنهاد شورای عالی و مدیر عامل و هیئت نظارت و تصویب کمیسیون برنامه مجلس شورای ملی ممکن است اصلاح بودجه صادر شود و گفتیم که به چه وجه من ارجوه حق نداشته باشند از این بودجه هائی که ما تعیین کردیم سوء استفاده بکنند بملاوه آقایان میدانند که در این مدتی که کمیسیون میشد برای شهرستانها که منظور نظر و اراضی قانون بود که برای شهرستانها منظور بود پولی برای شهرستانها داده بشود ما آمدیم دو بیست میلیون تومان هم اختصاص دادیم به شهرستانها و این شهرستانها را تقسیم بندی کردیم بعد گفتیم مدیر عامل برنامه با شوری برای این دو بیست میلیون تومان یک کمیسیونی تشکیل بدهند که احضور آقایان نمایندگان هر محل این پول بصرف برسد حالا میخواهند جلو آبر بگیرند میخواهند برق بکشند میخواهند هر کاری بکنند این هیئت شوری و نظارت پول را بگیرند و با نظارت آقایان و کلام خرج بکنند (شوشتری این را هم خاصه و خرجی میکنند) حالا ملاحظه فرمائید ما از نقطه نظر بودجه آنها کلازم بود انجام دادیم آنوقت بقیه باز بنظر آقایان محترم است حالا آقای اسلامی آمدند اینجا یک چیزهایی فرمودند راجع به سوء استفاده هائی که شده است ، آقایان هم فرمودند که آقای وزیر دارائی حسن نیت دارند ولی تا وقتی که اینها دنبال نشود و این دزدیها و این قلچمها جلو گیری نشود یک عاملی لازم دارد که دنبال این پیرونده برود که حقیقه اگر این پیرونده ها مخالف مصالح ملت تشکیل شده است عاملین آنرا مجازات کند والا اگر دنبال این پیرونده ها را نگیرند معلوم نمیشود پولهای که سازمان برنامه داده شده است کجا رفته است اگر آقایان نمایندگان محترم در قسمت حوزه انتخابیه خودشان تعقیب نکنند این پولها تمام میشود و برنامه خراب میشود (حاذقی - اتومبیلها چه شد آقای اتومبیلها را هم ما بهم زدیم بالاخره ما گفتیم از این اتومبیلها بفروشید و بکنده اش را هم گفتیم بفرستید بوزارتخانه هائی که احتیاج بآن دارند و حالا مقدارش خیلی کم است ، یک موضوع دیگری را می خواستم عرض کنم راجع بسازمان برنامه وقتی صورت مستخدمین را آوردند دیدیم که چند نفر مستخدم خارجی هستند چند

نفر از اینها انگلیسی بودند ، بعد برای ما گزارش دادند که بعضی از اینها مأمورین سیاست خارجی هستند و اینجا آمده اند که از سازمان برنامه پول بگیرند ما گفتیم که اینها را بخدمتشان خانه میدهم در آخرین جلسه ای که داشتیم گفتیم چون احتیاجی بوجود اینها نیست باید آنها را از آنجا خارجشان کنیم مخصوصاً یکی از اینها مستشار آمار بود در سازمان برنامه گفتیم که اولاً سازمان برنامه اداره آمار لازم ندارد ، بعد گفتند او را بفرستید با اداره آمار بنده رتم از رئیس اداره آمار پرسیدم که این آقای دکتر جان لوثی که گفتید این اطلاعاتی راجع بآمار دارد یا نه؟ گفتند نه ندارد و می آید از اطلاعاتی باده میگیرد بعد یک پیشنهادی کردیم که اینها را بفرستند بوزارتخانه های دیگری بعد در آخرین جلسه کمیسیون که تشکیل شد خانه خدمت آنها را کمیسیون تصویب کرد و بعد هم ابلاغ کردیم بآقای رئیس مجلس ایشان هم ابلاغ کردند البته ما باین اعمالی که کردیم ممکن است یک تحریکاتی بر علیه کمیسیون شود حالا این تحریکات داخل باشد یا از خارج بنده کاری ندارم ، مقصود اینست که چون این بودجه سازمان برنامه تنظیم شده حالا بطور قطع بدانید که ما متقدم هستیم که این پولها نفله نمیشود حالا اگر آقایان نظارت داشته باشند دیگر بهتر است حالا هم میخواهم بآقای وزیر دارائی تذکر بدهم که این بودجه را که آوردند در کمیسیون بودجه در مجلس مورد حلاجی واقع شد و هم کمیسیون نظریات خودش را اظهار کرد و هم دست دولت باز میشود و آن قسمتی که نظر خودش را در قسمت عمران و آبادی مملکت اعمال بکند و هم آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی که وظیفه اولیه شان رسیدگی بودجه مملکت است میتوانند آنچه را که صلاح مملکت باشد اظهار نظر کنند و تصویب بشود و یک بودجه جامعی داشته باشیم و از آن استفاده بکنیم مخصوصاً من که گفتیم موافق مشروط هستم شرط من این بود که جنابهایی برای ماه دیگر بودجه را بیاورید و نباید یکسوزدهم را بردارید بیاورید این تقاضای بنده بود (احسن) (فروزی) مذاکرات کافی است (آقا) بنده یک دوموضوع دیگر هم دارم میخواهم عرض کنم حضورتان ، یک موضوعی که بنده میخواهم عرض کنم جناب آقای وزیر دارائی برسانم نامه اتحادیه اصناف بازرگانان است شکایتی کرده اند که بنده میخوانم «اوضاع این کشور باندازه ای رقت بار شده است که هر کس بضع خودش تمام قوانین را زیر پا گذارده و اخذ مالیات و غیره مینمایند تغییر کارت بازرگانی طبق مقررات از وظایف اشخاص ولی اخذ مبلغ ششصد ریال بنام تعدید کارت جهت اطاق بازرگانی و یکصد و پنجاه ریال بابت حق اشتراك مجله عصر اقتصاد بی اساس که اگر مردم مایل بودند خودشان قبول اشتراك مینمودند که الزامی شده است بچه مجوز و از روی چه منطبق و برای کدام مصرف ضروری و بجا نفوذ عملی شده است ، وزارت اقتصاد ملی نباید بزیان جامعه اجازه بدهد تا دیگران از قوه او سوء استفاده نموده و برخلاف افکار صحت هزار نفر بازرگانان تهران با جبار از آنها اخذ جوه بنمایند ، بنا بر این بالا و شکایاتی که رسیده و طبق قوانین موضوعه اتحادیه اصناف و بازرگانان تهران بمنظور حفظ حقوق جامعه دستور سریع موقوف شدن اخذ جوه

مذکور و آگهی آن جهت اطلاع عموم را تقاضا مینماید یکی این قضیه است که برخلاف اصول گویا بازرگانان تهران پول میگیرند و یک موضوع دیگر هم این است که آقای رزم آرا وقتی که نخست وزیر شدند یک اداره درست کردند بنام اداره تعاون عمومی و یک عده زیادی از مردم توی بازار و توی خیابانها که بودند از همه جا برداشتن و بردند آن توفیر گذاشتند که این اتوبوسها و تاکسیها هر ۱۵ روز یکدفعه بروند معاینه بکنند و هر دفعه که میروند آنجا ۱۵ تومان از آنها میگیرند ، ماهی سی تومان از آنها میگیرند و این یک پولی است که برخلاف قانون میگیرند و خواهش میکنم از جناب آقای وزیر دارائی که توجه بنمایند یک کاغذی هم آقای آیت الله تقوی شیرازی به بنده نوشته اند در آنجا تذکر داده اند که بایستی قاضی بکنم که مجلس شورای ملی زنها را از ادارات خارج بکنند یعنی یک توجهی بکنند زنها را از ادارات خارج بشوند و راجع بمسکرات هم یک تذکره داده اند که مجلس شورای ملی «نون مسکرات را که گذرانده اند زودتر این را تصویب بکنند که انشاء الله هر چه زودتر این سم قاتل از بین مردم برداشته شود .

رئیس - یک پیشنهادی مبنی بر کفایت مذاکرات از آقای ملک مدنی رسیده است که قرائت میشود . (بشرح زیر قرائت شد) پیشنهاد میکنم مذاکرات کافی است .

رئیس - آقای حاذقی و آقای ارباب هم در همین زمین پیشنهاد داده اند ، آقای ملک مدنی

اردلان - در آئیننامه نوشته شده است یک مخالف و یک موافق بیشتر نمیتوانند صحبت کنند .

ملک مدنی - عرض کنم آقایان هم توجه دارند که مجلس شورای ملی باید در سال نو یک تقویتی کار بیشتر بکنند بنده تذکر میدهم آقایان را باینکه از جلسات هم یک آماری همانطور که الان اینجا صحبت شد برای سازمان برنامه و جناب آقای آزاد الان صحبت کردند و خوبست جناب آقای رئیس یک آماری از کار جلسات داشته باشند و یک تابلوی بنویسند که آمار کار مجلس را ما معلوم بکنیم ، مجلس باید برانده مان داشته باشد و همه اش بحرف نباید بگذرد (صحیح است) برای هر جلسه مجلس مبلغ زیادی پول خرج میشود معایب راهم همین میدانیم دولت راهم اگر انتظار داشته باشیم که کار کند باید مجال باو بدهیم که برود کار کند پیرونده هائی که هست مخصوصاً آنهایی که آقای اسلامی بدولت تذکر دادند سایر اطلاعات دیگر اینها را باید رسیدگی کنند و بودجه هم باید با دقت تهیه کند و تقدیم کند .

بنده اعتقاد اینست که این سال نور را شعارمان این باشد که یک قدری کمتر حرف بزنیم و بیشتر عکار کنیم همینطور که در سال گذشته خوشبختانه بهترین قدم را مجلس شورای ملی برداشت و باعث افتخار مجلس است که یکی از بزرگترین کار هائی که برای خیر مملکت و صلاح جامعه لازم بود اقدام کرد و آن موضوع ملی کردن صنعت نفت بود حالا هم ما یک عکار اساسی داریم و آن مسئله بودجه است بنده جلسه پیش هم عرض کردم جناب آقای وزیر دارائی هم میبایستند و ما فرصت بدهیم که آقای وزیر دارائی مطالعاتشان را بکنند و یک بودجه ای

که تا مدتی داشته باشد هر چه زودتر بیاورند که بلکه ما در ماه اردیبهشت بتوانیم روز و شب کار کنیم و بودجه را بگذرانیم و از شر این یکدوازدهم خلاص کنیم مملکت را که تمام این معیبت و مفساد نتیجه یک دوازدهم است و اگر بودجه تفصیلی از مجلس بگذارد خیال میکنم که جلوگیری از خیلی از حیف و میلها می شود اینست که بنده پیشنهاد کفایت مذاکرات را دادم و گمان می کنم که آقایان هم همه موافقت دارند که مذاکرات کافی است و بستی یکدوازدهم تصویب بشود و حقوق آن اشخاصی که انتظار دارند از روز اول اردیبهشت است باید هر چه زودتر داده بشود یک مطلب دیگری هم میخواستم بجناب آقای وزیر دارائی تذکر بدهم و آن موضوع تسجیل اسناد و تصویب دیوان محاسبات است (صحیح است) آن عملی که در زمان مرحوم داور شد این موضوع تسجیل از بین رفت خود جناب عالی از هر کسی بهتر واردید که این دستکارها اساساً فلج کرده از کار انداخته بنده اعتقاد اینست که جناب عالی یکی از اینکارها بابتان این باشد که یک لایحه قبلاً داده شده یا آن لایحه را تأیید کنید و تقویت کنید یا یک لایحه دیگری تقدیم بکنید که هیچ مغارجی بدون تسجیل قبلی پرداخت نشود و اگرچه مجلس برای این است که اگر یک اعتباری مورد ندارد رد کند ولی وقتی که یک اعتباری پرداخت شد بعد یک اوراقی را بیاورند که شما رسیدگی کنید دیگر آنوقت فایده ندارد و آن نتیجه مطلوبه حاصل نمیشود خواستم این تذکر را بدهم که مورد توجه جناب عالی قرار بگیرد

رئیس آقای شوغتری

شوغتری - بسم الله الرحمن الرحیم بنده مخالفیم با کفایت مذاکرات فقط تذکر چند موضوع است که جناب آقای وارسته توجه فرمایند این معنی را بیش از همه علاقمند باشید هر کس روی سرمایه اش خرج بکنند میتواند زندگانش را در آخر سال یا در آخر عمر بطور آبرومند ببردم تحویل بدهد ما سال گذشته هم یک دوازدهم تصویب کردیم یک دوازدهم تصویب کردیم بقیه من سرمایه بدبختی های ما همان است و مجلس شورای ملی که تشکیل می شود و مجلسی مجلس نمایندگان محترم هیئت دولت وزیر دارائی هر کس باید باشد هیچ کار نباید بکند باید بیاید فقط و فقط بودجه را معین بکنند تا میزان تکلیف هر کسی معین بشود سابق هر کسی معلوم بشود که چقدر سرمایه دارد سال گذشته شهرستان گرگان یک میلیون تومان برای اسفالت آنجا سهم معین کردند می توی بودجه یکدوازدهم رفت و عملی نشد حالا امسال هم عملی نشد حالا امسال هم همین طور بلا تکلیف و سرگردان آنجا مانده اند و زیان وارد شده است همانطوری که آقای آزاد گفتند از این قلم در می آید بقلم دیگر و این یک وضعیت آشفته ای است هم مردم نگرانند هم نسبت بو کلاشان حسن ظن ندارند خیال می کنند و کبل دروغ می گویند نسبت بدولت من روزی بیست و یکشاهی پدرم برای مغارج تحصیل من قرار گذاشته بود پس چندم ۲۱ شاهی سه تا دوکان بود روزی هفت شاهی هر کدام کرایه اش بود گفت

همین است این بیست و یکشاهی را باید بگیریم برای کتاب و مشق و درس و لباس و یکشاهی هم علاوه نمی دهم ، منم برای همان رفتن و مغارج خود را معین کردم حالا هم این کارمندان دولت بیچاره ها همه سرگردانند همه دست بدهند همه پریشانند جناب آقای وارسته ، آقایان نمایندگان والله بالله بهره عملی غیر از بودجه اگر دست بزنید بضرر مملکت است بضرر خودتان است (صحیح است) بنشینید الان این را امروز ما رای می دهیم و مذاکرات هم کافی باشد اما سرچشمه اگر یکدوازدهم دیگر بیاید بمجلس ما رای نمی دهیم

فرهودی - آقای یکدوازدهم کفایت مذاکرات ندارد یک موافق و یک مخالف که صحبت کردند تمام است الان این کاری ندارد اعلام فرمائید بسنا برود آقای شوغتری هم مخالفت خودشان را پس می گیرند ؟

شوغتری - پس گرفتیم ، اطاعت می کنم .

رئیس - اگر پس میگیرند مذاکرات ادامه بیدامی کند موضوعی پیش آمده آقایان توجه فرمائید سابق بر این که یکدوازدهم مطرح بود پیشنهادات مطرح نمی شد و همین طور عمل می شد حالا باستناد ماده ۱۳۸ بعضی از آقایان می گویند که درموقعی پیشنهاد رانی شود قبول کرد که بودجه مطرح باشد و اگر یکدوازدهم مستقلاً پیشنهاد شده باشد نمایندگان می توانند که پیشنهاداتی تقدیم کنند اما حالا این ماده ۱۳۸ قرائت می شود ماده ۱۴۵ هم قرائت می شود تا توجه بکنید ببینید که چطور باید عمل بشود سابقاً که قبول نشده است حالا این دو ماده قرائت می شود .

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۳۸ - وقتی لایحه بودجه در مجلس مطرح شد جلسات مجلس بلا انقطاع هر روز هفته غیر از جمعه و دو شنبه و ایام تعطیلات رسمی متوالیاً روزی حداقل مدت پنج ساعت منعقد می گردد و تا موقعی که شور و مذاکره پایان نیافته و رای مجلس اخذ نشده است از دستور خارج نمی شود و هیچ لایحه دیگر یا طرح و یا استیضاح نمی تواند مطرح شود مگر لایحه بودجه در صورت ضرورت هیچگونه پیشنهاد یا تبصره یا ماده الحاقیه چه در حین تقدیم از طرف دولت و چه در موقع مذاکرات از طرف نمایندگان راجع بدوازدهم بودجه مجاز نخواهد بود و موقع طرح آنهم بعد از توضیحات مختصر پیشنهاد کننده و جواب مختصر یک نفر مخالف اخذ رای بعمل خواهد آمد .

تبصره - اگر مطالب خیلی فوری و فوتی اعم از لوائح و طرحهای دوفوری و غیره پیش آید که تاخیر آن موجب زیان جبران ناپذیری باشد در این صورت در آخر جلسه موضوع مطرح و موقعی برای طرح و تصویب آن اضافه بر روز هائی که برای طرح بودجه تعیین شده معین می شود .

ماده ۱۴۵ - در لوائح و طرحهای یک فوری بجز دوازدهم بودجه هر اصلاح یا ماده الحاقیه که در ضمن مباحثات پیشنهاد گردد باید دلایل آن بطور اختصار از طرف پیشنهاد دهنده بیان شود و اگر مخالفی باشد مخالف نیز نظر خود را باختصار اظهار کند و پس از اظهار نظر مختصر کمیسیون یا وزیر قائم مقام او نسبت بآن اصلاح یا ماده الحاقیه اخذ رای بعمل می آید و در صورت

قابل توجه شدن ضمیمه لایحه می گردد .

رئیس - مقصود اینست که در این ماده ۱۴۵ دوازدهم بودجه را مستثنی کرده و می گویند دوازدهم پیشنهادها را نمی شود قبول کرد و باین ترتیب گمان نمی کنم نمی شود پیشنهادی قبول کرد .

اسلامی - آن هم مربوط بود بموقعی که بودجه مطرح باشد .

رئیس - ماده دیگر هم بمنظور پیشنهاد کرده و بمنظور هم سابقه دارد عمل شده .

امامی اهری - در اینجا ماده ۱۳۸ صراحت دارد چون می گویند چه در موقع تقدیم از طرف دولت و چه از طرف نمایندگان .

رئیس - آقای وزیر دارائی .

وزیر دارائی - اینجا در مورد کارمندان منتقل

از سازمان برنامه قید شده است که کارمندان رسمی و پابندهار (صحیح است) اینجا گمان می کنم که یک اشتباهی شده باشد یعنی همان گزارش کمیسیون باینجا منتقل شده در صورتی که از سازمان برنامه اطلاع می دهند کارمندی هستند که اینها رسمی نیستند نمی می کنند که آنجمله را اصلاح فرمائید بطور کلی به جمله (به کارمندی که منتقل می شوند) و رسمی و پابندهار لازم ندارد (صحیح است) .

دکتر بقائی - این خودش پیشنهاد اصلاحی می شود .

رئیس - حالا بکفایت مذاکرات رای می گیریم و بعد برای اظهار نظر میفرستیم بسنا .

دکتر معظمی - اجازه میفرمائید ؟

رئیس - فرمائید .

دکتر معظمی - آقای وزیر دارائی دو نکته را تذکر دادند یکی کلمه رسمی و دیگری کلمه منتقل شده و می شوند که اینطور می شود بوزارتخانه ها و ادارات منتقل شده و می شوند (صحیح است) .

اسلامی - بنده اخطار نظامنامه ای دارم مطابق همین ماده ۱۳۸

رئیس - ماده ۱۳۸ را که خواندم اولاً اگر اختلافی پیش بیاید در آئین نامه تشخیص باینده است تا بنیاً می بینم که همه آقایان نمایندگان هم موافقت می کنند رای می گیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . یکدوازدهم برای نظر مشورتی بسنا فرستاده می شود باین اصلاحی که بعمل آمده است .

(۶) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - عرض کنم فعلاً جلسه را ختم می کنیم جلسه آینده روز سه شنبه و برای دستور هم دو سه کار داریم که یکی اهم است و همان موضوع کمیسیونهاست . بنده تقاضا می کنم آقایان مثل امروز اول وقت تشریف بیاورند ، بعد هم اصلاح ماده ۲۰ مالیات بر در آمد و بعد انتخاب ناظر بانک .

(مجلس ۲۵ دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - **رضاحکمت**